

MUNI
ARTS

Skandinávská kinematografie

FAVh051/FAVKh024

Mgr. Michal Večeřa, Ph.D.

Struktura předmětu

- Chronologický vývoj jednotlivých skandinávských kinematografií
 - Rozdílná dynamika vlivem společenské, ekonomické, politické situace
- Počátky – 20. léta – zvuk a 30. léta – 2. sv. válka – raně poválečné období...
- Specifika filmové tvorby
 - Průmyslová perspektivy
 - Typy natáčených filmů

Skandinávská kinematografie

- Kinematografie malého národa
- Systém produkce a distribuce
- Lokální specifika
- Transnacionalita
 - Tvorba
 - Migrace pracovníků

Skandinávská kinematografie

- Dánsko
- Švédsko
- Norsko
- Finsko
- Island

Kinematografie malého národa

Velikost trhu a publika, Jazykové bariéry, Slabší ekonomická základna

=>Nedostatečný odbyt

Napodobování zahraničních filmů?

Převaha dovezených filmů

Opožděný start

Výhoda prvního na trhu

Nižší kvantita výroby

Odchod umělců „za lepším

Cesta k úspěchu?

Vlastní témata

Vlastní žánry

Vlastní herci

Skandinávská kinematografie

– První projekce

- Dánsko – Vilhelm Pacht – 1896
- Norsko – Skladanowsky & Bioskop
- Švédsko – červen 1896
- Finsko – červen 1896 – Lumiere
- Island – 1903

– První hrané filmy

- Dánsko – 1906
- Norsko – 1907
- Švédsko – 1896
- Finsko – 1904
- Island – 1919

– **Transnacionální identity**

- Transnacionální identity jsou identity decentralizované. Migrant s transnacionální identitou má vícero domovů, vícero národních identit zároveň. Jinak řečeno, přistěhovalec se cítí doma jak ve své zemi původu, tak ve svém aktuálním bydlišti. V obou případech pociťuje sounáležitost s daným místem a jeho kulturou.“

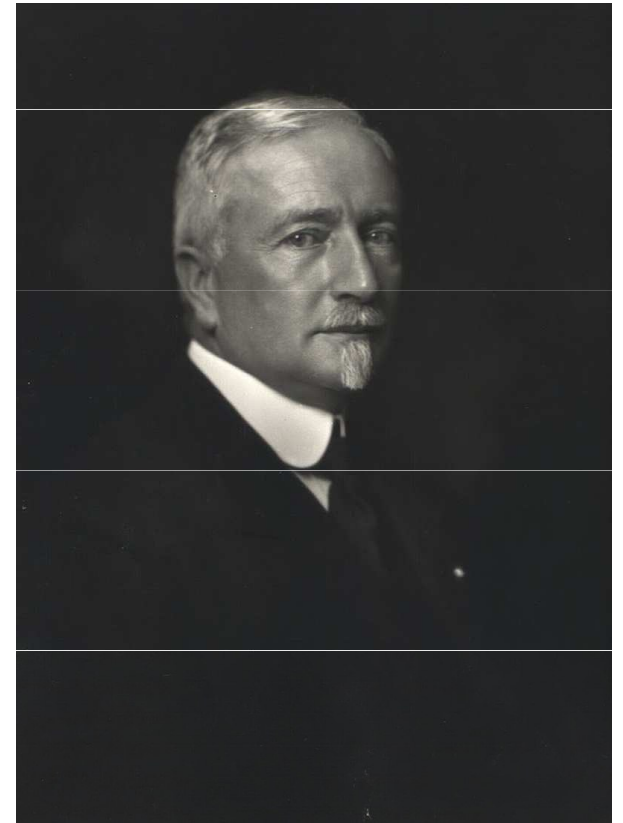
Skandinávská kinematografie

– Dánsko

- 1896 – Vilhelm Pacht
První veřejné promítání

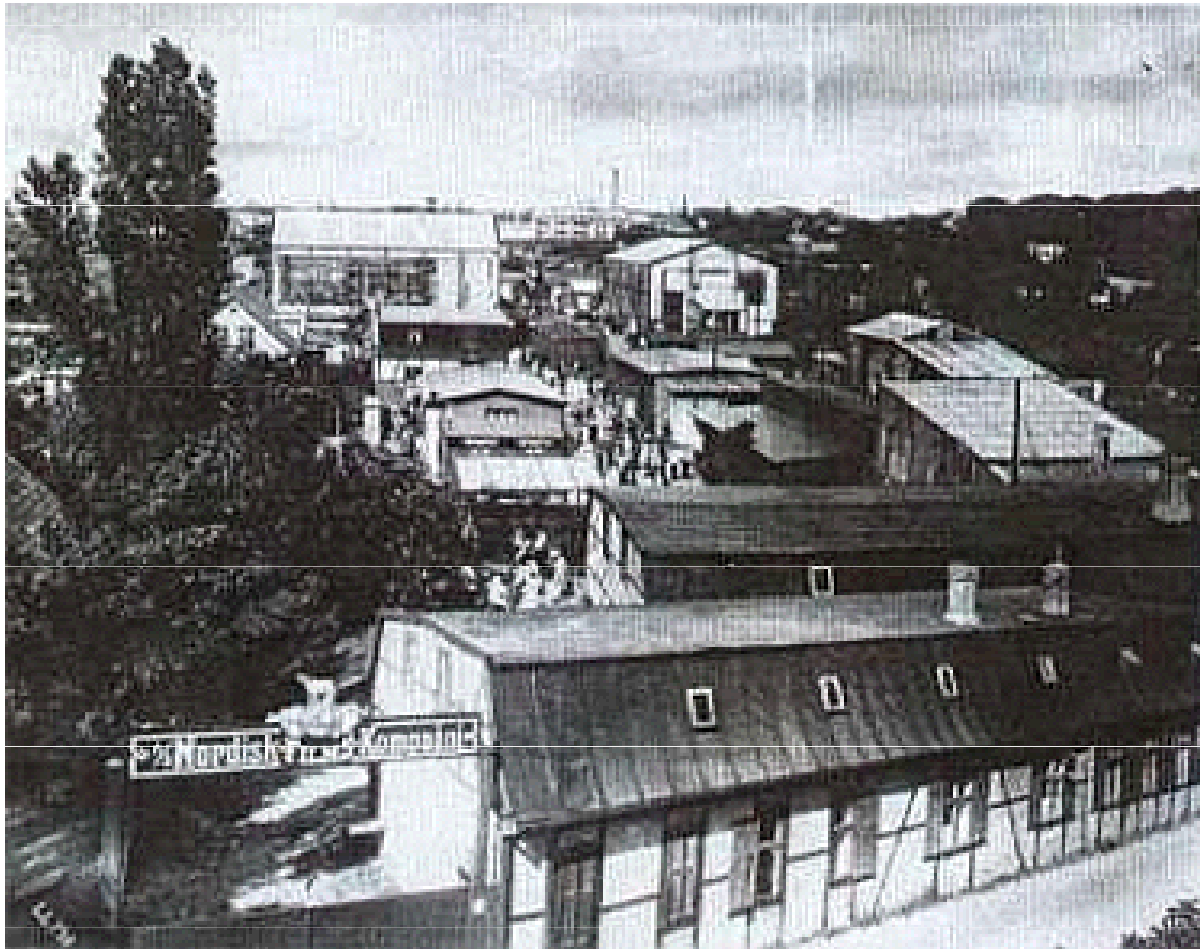
Peter Elfelt

Ole Olsen & Nordisk

- 1906 – založení Nordisku
- 1906-1908 – zahraniční pobočky
- Do roku 1910
 - Jednodílné filmy - Løvejagten (1907)
- Den hvide Slavehandel (1910)
 - Fotorama vs. Nordisk

11 Zápatí prezentace

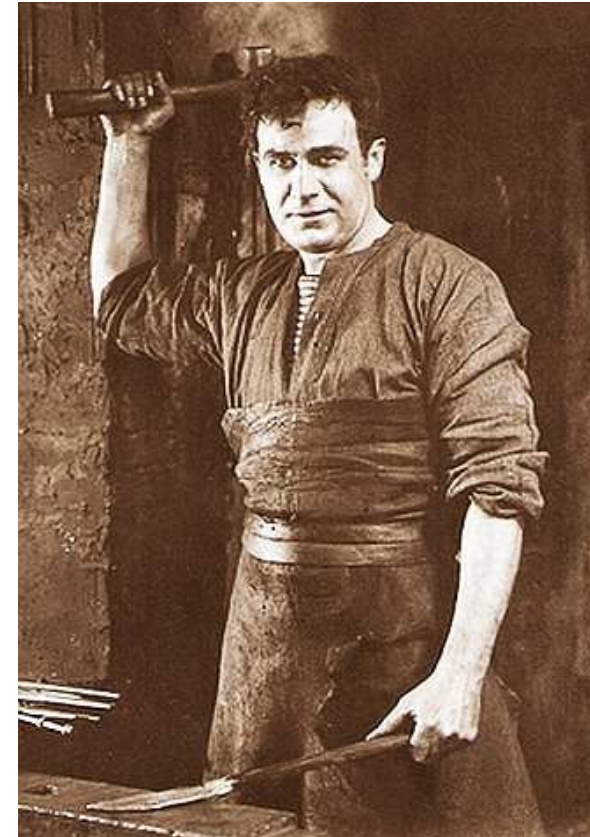
MUNI
ARTS

Fotorama

Dánské hvězdy

- Valdemar Psilander
- 1910 – Obraz Doriana Graye
- 1917 – Klauni

Asta Nielsen

Asta Nielsen

Der Kineamatograph -- Düsseldorf. No. 270.

Der 8. Film aus dem grossen
Asta-Nielsen-Cyclus
wird mit Spannung erwartet.

Man wende sich an die
Projections - Actien - Gesellschaft
„UNION“
Frankfurt a. Main
Kaiserstrasse 64
Tel. I. 12304
I. 3972

Asta Nielsen

Der
schwarze Traum

In dem grossen
Augenblick

: Zigeunerblut :

Der fremde Vogel

Die Verräterin

Die Macht des Goldes

Die arme Jenny

Olaf Fönss

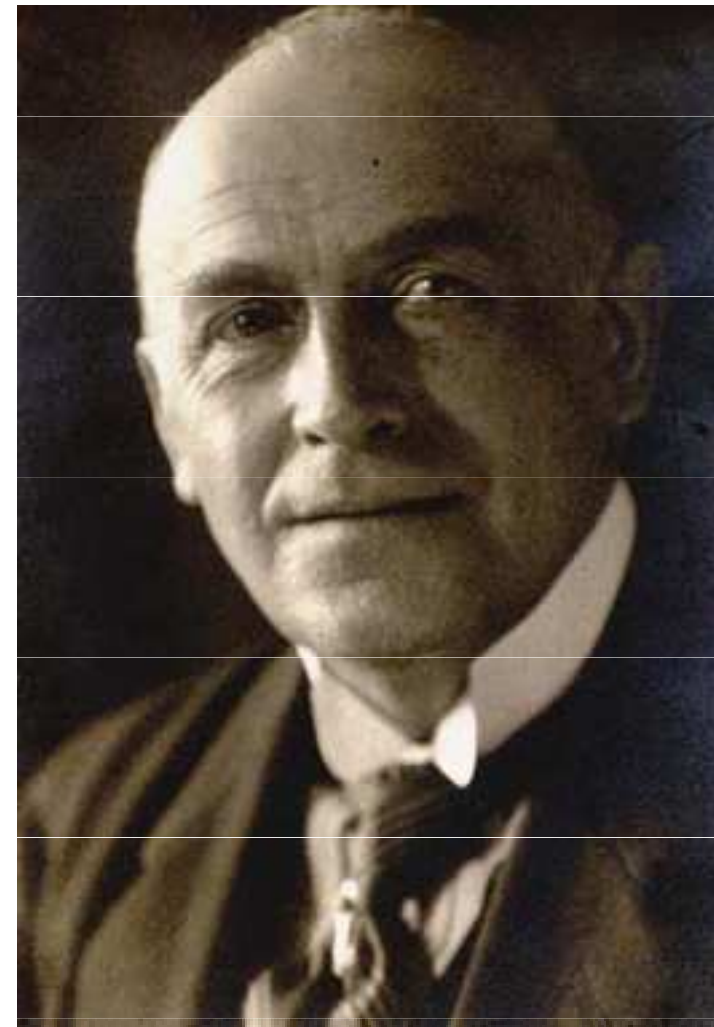
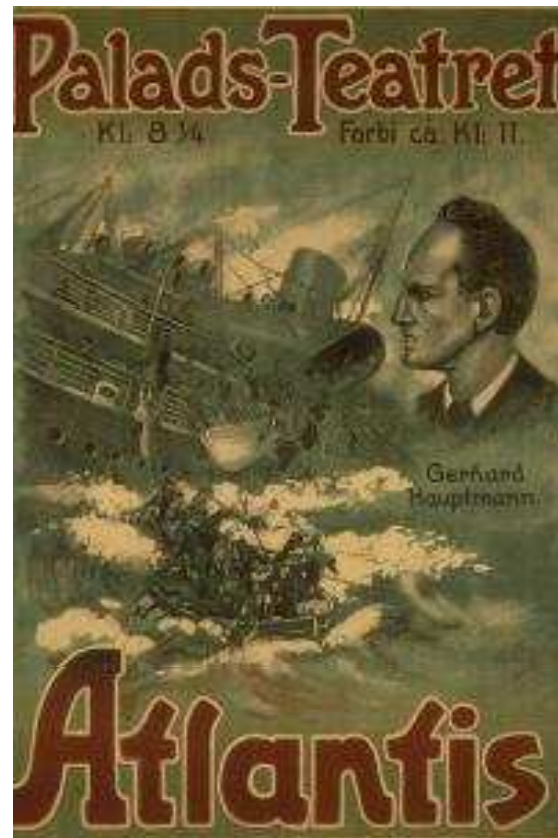
Lau Lauritzen

Holger-Madsen

August Blom

Švédsko

- První filmy natočené ve Švédsku
 - Bratři Skladanowští
 - [Komische Begegnung im Tiergarten zu Stockholm Slagsmål i Gamla Stockholm](#)

Švédsko

– Charles Magnusson

– 1907

Zakládá Swedish Cinematographic Society

– 1909

Najat Svenska Biografteatern

– 1912

Najímá Stillera a Sjöströma

– Ivar Kreuger

– 1919

Vznik Svensk Filmindustri – AB Skandia

Georg af Klercker

– 1857-1951

Mauritz Stiller

– 1883-1928

Erotikon, 1920

Poklad pana Arneho (Herr Arnes pengar), 1919

Victor Sjöström

- 1879-1960
- 1913 – [Ingerborg Holm](#)
- 1917 – Terje Vigen
- 1920/21 – Vozka Smrti

Norsko

- Hugo Hermansen
 - 1904 najat k vedení kina v Oslu
- Nebezpečný život rybáře – drama na moři (1907)
- [Under forvandlingens lov, eller Jo tykkere, jo bedre](#) (1911)
- 1913 – Kinozákon
 - důsledky

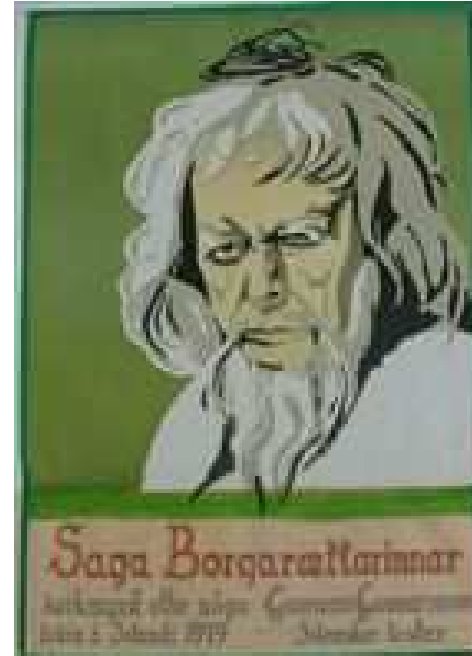
Finsko

- 1917 – samostatnost
 - 1896 – projekce
 - 1904 – první film
 - 1906 – Atelier Apollo
 - 1907 – Oy Maat
 - 1907 - Salaviinanpolttajat
- 1919 – Suomi-Film
 - Erkki Karu
- Fennica
- [Anna-Liisa](#) (1922)

Island

- Alfred Lind (1879-1959)
 - 1905 Island
 - 1909 a dále – Nordisk – Fotorama – Kosmorama – Kinografen – Filmfabriken Danmark – vlastní společnost
 - 1913 – Německo – Itálie – Švýcarsko
- Franz Anton Nöggerath
 - Natáčení na Islandu cca 1905-1906
- 1919 – Borgslægtens historie
- 1924 – Hadda Padda

Byly filmové průmysly omezené státními hranicemi?

Homunculus (1916)

6dílný seriál – r. Otto Rippert

Motiv stvoření umělého člověka –
Golem, Alraune, Metropolis

Příprava od května 1916

Hl. role Olaf Fönss – původně měl
být angažován jeho bratr

1920 – znovuvedeno ve 3 dílech
a zkrácené o třetinu

Autorenfilm

Literární adaptace, kosmopolitní charakter – přišel s nimi Nordisk – Gerhard Hauptmann – *Atlantis* (1913)

Angažování známých tvůrců pro film, německý ekvivalent

francouzského film d'art

Max Reinhardt – *Die Insel der Seligen* (1913), *Eine venezianische Nacht* (1914)

Zakladateli Autorenfilmu

Der Andere (1913) – variace na Jekylla & Hydea

Die Landstraße (1913)

Otázky

- Počátek kinematografie – kdy, kde, kdo?
- Jak pozici jednotlivých kinematografií determinovala jejich charakteristika jako kinematografie malého národa?
- Jak byste charakterizovali první filmy?
- Napadají Vás nějaká specifika lokální tvorby?

Transnacionální vývoj evropských kinematografií po 1. světové válce

Transnacionalita a Evropa

- 20. léta – spolupráce evropských kinematografií
- Populární filmová kultura a cinefilie
- Produkovat filmy a vytvářet hvězdy!
- Mobilita pracovních sil
- Univerzální jazyk

Transnacionalita a Evropa

- Film Europe
- Domáci
- Vs.
- Internacionální

Finsko ve 20. letech

- Transnacionalita na průmyslové úrovni
- Zapojení zahraničních firem do produkce
- Spojení produkce a distribuce jako stabilní model fungování

Finsko ve 20. letech-Suomi, UFA a Erkki Karu

Dánsko

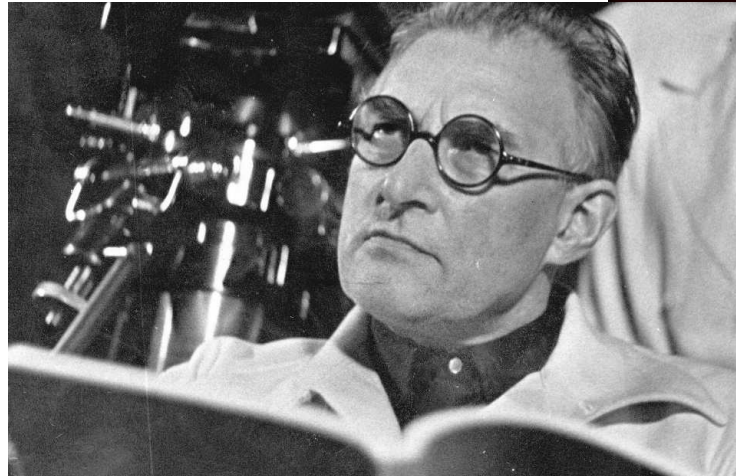
Dánsko

- A. W. Sandberg
 - 1911 – zaměstnání u Nordisk
 - 1922 – vedoucí produkce Nordisk
 - Adaptace – Dickens

Benjamin Christensen

- 1911 – herec
- 1913 – Dansk-Biograf-Kompagnie
- 1921 – [Häxan](#)
- 1924 – UFA => MGM

Carl Theodor Dreyer

- 1889
- 1913 – Nordisk
- 1919 – první režie

C. T. Dreyer

- Film vytváří "Organizace" prostřednictvím jakéhosi procesu hnětení těsta [. . .] Režisér může dávat rady, ale nemá žádný hlas. Přichází do studia a provádí svou inscenaci v přísném souladu s plánem vypracovaným 'Organizací', který musí být dodržen. Nic není důležitější než tento pracovní plán. [. . .] V protikladu k tomuto principu organizace stál až do zavedení zvukového filmu evropský princip produkce: princip individuality. Zde byl ústřední hybnou silou režisér. [. . .] Požadavkem byla především kvalita. Natočení filmu zabralo více času, ale vyšel lépe a měl individuální charakter.

Carl Theodor Dreyer

Year	English title	Original title	Production country	Notes
1919	The President	<i>Præsidenten</i>	Denmark	based on the novel by Karl Emil Franzos
1920	The Parson's Widow	<i>Prästänkan</i>	Sweden	based on the story "Prestekonen" by Kristofer Janson
1921	Leaves from Satan's Book	<i>Blade af Satans bog</i>	Denmark	loosely based on The Sorrows of Satan
1922	Love One Another	<i>Die Gezeichneten</i>	Germany	based on the novel by Aage Madelung
1922	<i>Once Upon a Time</i>	<i>Der var engang</i>	Denmark	based on the play by Holger Drachmann
1924	Michael	<i>Mikaël</i>	Germany	based on the novel <i>Mikaël</i> (1904) by Herman Bang
1925	Master of the House (aka <i>Thou Shalt Honor Thy Wife</i>)	<i>Du skal ære din hustru</i>	Denmark	based on the play by Svend Rindom
1926	The Bride of Glomdal	<i>Glomdalsbruden</i>	Norway	based on the novel by Jacob Breda Bull
1928	The Passion of Joan of Arc	<i>La Passion de Jeanne d'Arc (Jeanne d'Arc lidelse og død)</i>	France	co-written with Joseph Delteil , author of the novel <i>Jeanne d'Arc</i> (1925, Prix Femina), named the most influential film of all time by the curators of the 2010 Toronto International Film Festival ^[10]
1932	Vampyr	<i>Vampyr – Der Traum des Allan Grey</i>	France/Germany	based on the novella Carmilla (1872) by J. Sheridan Le Fanu

Carl Theodor Dreyer

– Listy ze Satanovy knihy

- Mezinárodní filmový styl?
- Spojitost s celoevropským vývojem?
- Carl Theodor Dreyer
 - Listy z knihy Satanovy

20. Léta a dynamika vývoje skandinávských kinematografií

Skandinávie

- Přelom 10. a 20. let
 - Úspěch Švédsko
Odchod Stiller, Sjöström x vzestup populárních filmů
 - Úpadek Dánsko

Skandinávie

A CO NORSKO??????

Skandinávie

– Norsko

– 1907-1919

Melodramata

– 1920 – Rok zlomu

Nestabilita v začátku vs. Oživení

– 1920-1930

29 celovečerních filmů – 5 ve městě

Tulačka Anne (Fante Anne), 1920

Svatební průvod v Hardangeru (Brudeferden i Hardanger), 1926

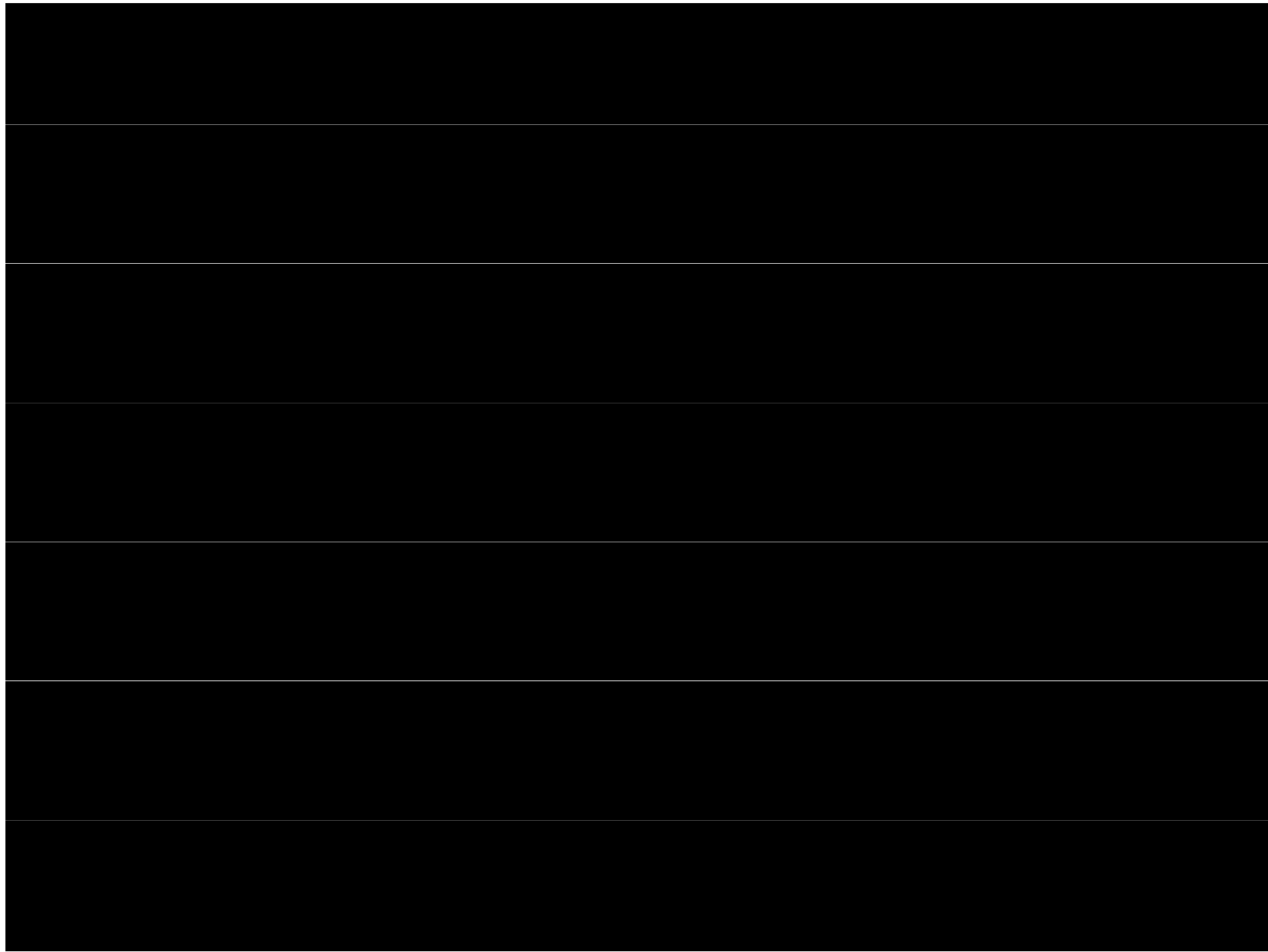
Kristine Valdresdatter (1930)

Bergenstogen plyndrett inatt (1928)

- Norskono-německá koprodukce
- R. Uwe Jennis Krafft
- Kosmopolitní žánr zasazený do lokálního prostředí

Laila (1929) – Georg Schnéevoigt

Styl filmů

- Počet mezititulků
- Velikost záběrů
- PDZ/ASL

Table 4.1 Intertitles in Finnish fiction films per 500 shots

Film	Year	Intertitles	Expository intertitles	Dialogue intertitles	Other
<i>Olli's Year's of Apprenticeship</i>	1920	113	47	64	2
<i>The Kiljunen Boys at School</i>	1921	166	45	89	22
<i>Anna-Liisa</i>	1922	138	25	109	5
<i>The Logroller's Bride</i>	1923	108	25	83	1
<i>The Village Shoemakers</i>	1923	116	16	95	5
<i>When Father Has Toothache</i>	1923	69	6	62	2
<i>Evil Spells</i>	1927	82	27	53	2
<i>The Oaf</i>	1927	87	3	79	5
<i>The Young Pilot</i>	1928	72	6	59	6
<i>The Long Drivers</i>	1928	97	5	88	4
<i>Our Boys</i>	1929	74	14	52	8
<i>The Supreme Victory</i>	1929	75	5	60	10

Table 4.2 Shot scales in Finnish fictional films per 500 shots

Film	Year	ELS	LS	FS	LMS	MS	MCU	CU	ECU
<i>Olli's Years of Apprenticeship</i>	1920	35	89	102	97	33	23	2	0
<i>Anna-Liisa</i>	1922	41	58	166	59	32	6	1	0
<i>The Logroller's Bride</i>	1923	68	75	83	74	45	40	2	0
<i>The Village Shoemakers</i>	1923	125	47	62	47	55	36	8	1
<i>When Father Has Toothache</i>	1923	3	9	198	85	88	35	9	3
<i>Evil Spells</i>	1927	41	51	66	78	77	62	42	1
<i>The Oaf</i>	1927	20	49	87	74	81	70	31	0
<i>The Young Pilot</i>	1928	94	62	85	42	83	23	34	1
<i>The Long Drivers</i>	1928	32	71	65	62	68	62	42	1
<i>Our Boys</i>	1929	122	81	41	30	33	39	80	1
<i>The Supreme Victory</i>	1929	56	60	80	75	34	44	52	14

Table 4.3 Cutting rates in Finnish fiction films

Film	Year	ASL	MSL	StDev
<i>Olli's Years of Apprenticeship</i>	1920	7.6	6.6	4.9
<i>Anna-Liisa</i>	1922	9.4	7.5	6.8
<i>Love Almighty</i>	1922	10.3	8	7.5
<i>The Logroller's Bride</i>	1923	7.7	6.2	6.3
<i>The Village Shoemakers</i>	1923	7.0	5.6	6.1
<i>The Bothnians</i>	1925	6.4	5.6	4.6
<i>Before the Face of the Sea</i>	1926	5.5	4.6	3.9
<i>On the Highway of Life</i>	1927	6.8	4.9	6.4
<i>Fugitives from Murmansk</i>	1927	8.0	6.1	6.4
<i>Evil Spells</i>	1927	5.0	4.0	3.3
<i>The Young Pilot</i>	1928	9.3	8.0	6.2
<i>The Long Drivers</i>	1928	6.8	5.4	5.4
<i>The Supreme Victory</i>	1929	8.6	6.5	6.8
<i>The Gypsy Charmer</i>	1929	5.8	4.6	5.2
<i>The Wide Road</i>	1931	5.6	4.2	5.6

Otázky

- Komparace vývoje jednotlivých kinematografií
- Transnacionální vlivy v kinematografii? Popište konkrétní příklad
- „severská karta“ ve filmové tvorbě
 - Popište projevy
 - Rurální melodramata

MUNI
ARTS

30. léta ve skandinávských kinematografiích

Přechod na zvuk

- Rané pokusy se synchronizací – 1. a 2. dekáda 20. století
- První zvukové filmy – 1930-1931
- Narušení exportu
- Růst nákladů
- Nově utvářená legislativní opatření
- Dominance Hollywoodu

Dánsko

- 1926-1927 – sound-on-disc
- 1929 – sound-on-film
- Producenti
 - Nordisk
 - Palladium
 - ASA
- Zákon z r. 1933
- Hledání publika
- 9 filmů ročně

Pastor ve Vejlbý (Praesten i Vejlbý, 1931), reŹie George Schnéevoight

- 1. dánský zvukový film
- Stejnojmenná kniha
- 1922, 1931, 1972

Fy og Bi, filmy společnosti Palladium

Nyhavn 17 (1933) r: George Schnéevoiat

Jednoho rána cestou do obchodního domu srazí Rolfovo luxusní auto kolo prodavačky Primuly. Amorův šíp zasáhne Primulu i Rolfa, ale štěstí je krátké: v autě totiž sedí Rolfův snoubenec a v obchodním domě čeká Primulu rozzlobený ředitel a výpověď. Ředitel však skrývá velké tajemství, které by mohlo navždy změnit její život.

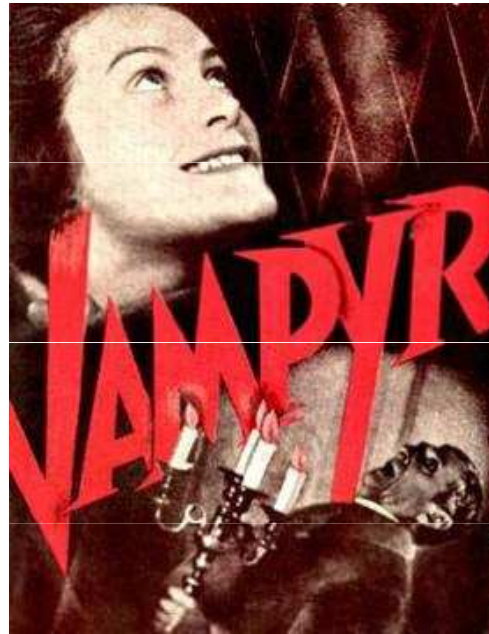
Hospodský Kalle (Kalle på Spången), 1939

- Emil A. Lingheim

Upír aneb Podivné dobrodružství Davida Graye, 1932

– Carl Theodor Dreyer

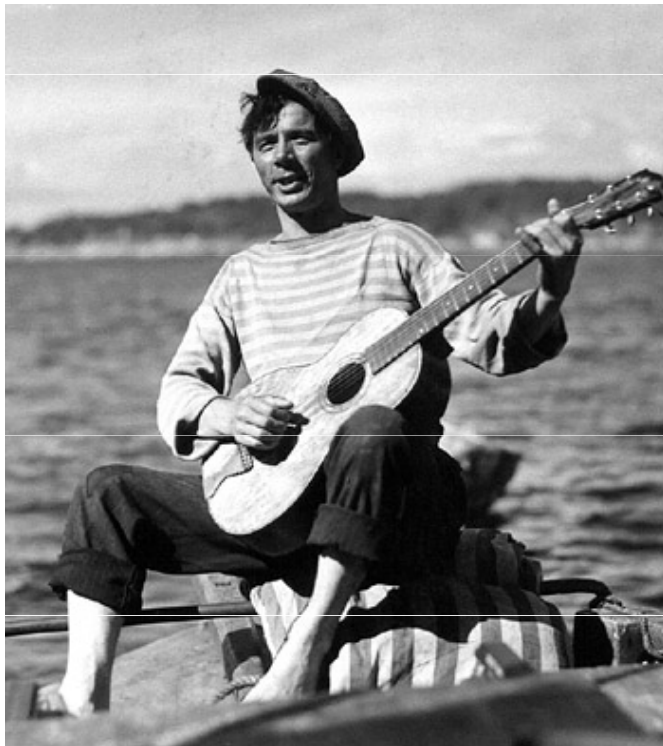

Norsko

- Z počáteční ekonomické krize k rozvoji filmové výroby
- Norsk Film A/S
- Tancred Ibsen
 - 1931 – Velké Křtiny
 - 1937 - To levende og en død

TULÁK (Fant), 1937

67 Zápafí prezentace

MUNI
ARTS

GJEST BAARDSEN, 1939

ARTS

Leif Sinding

Švédsko

- Podmínky produkce
 - Dřívější vlny emigrace,
 - zemědělství
 - hospodářská krize
- Herci
 - Vliv předchozích kariér
 - Vážné žánry vs. Komédie

švédské hvězdy

Gösta Ekman, Lars Hanson, Ingrid Bergmanová

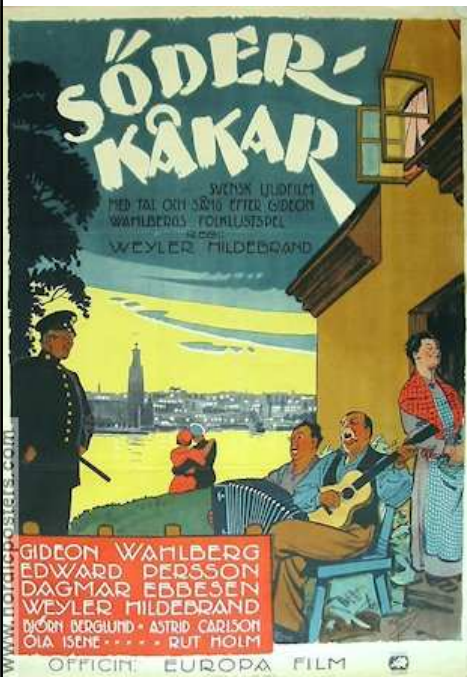

POČÁTKY ZVUKOVÉHO FILMU - Švédsko

- Konec 20. let
 - Filmový průmysl v krizi
 - 1929 – první zvukový film – Säg det i toner
 - 1930 – For hennes skull
- Jazykové verze
- Hospodářská krize
- Europafilm, Sandrews, Svensk Filmindustri

Weyler Hildebrand

- Penzion Ráj (1937)
- Jižní předměstí (Söderkåkar; 1932)

Gustaf Molander (1888-1973)

- Intermezzo (1936) – remake 1939
- Tvář ženy (1939) – remake 1941
- Vyjed' v noci (1942)

Finsko a zvukový film

- 1931 – první zvukový film
 - Sana se suomeksi
- Erkki Karu
- Velký počet krátkometrážních
- Vojenská tematika
- Juha (1937)
- Aktivistit (1939)

Otázky

- Jak byste srovnali šíření zvukového filmu ve skandinávských zemích?
- Jakým tématům se věnovaly skandinávské kinematografie?
- Vyberte si z každé země jednu uměleckou osobnost a popište její kariéru.

Skandinávie a 2. světová válka

Skandinávie a 2. světová válka

- Válčící strany?
- Obsazení? Spolupráce s Německem?
 - Internationale Filmkammer?
- Import?
- Žánrová tvorba
 - „Eskapistická zábava“

Dánsko za 2. světové války

- Okupace
- Dovozy
 - Německé filmy
 - Švédské filmy
- Napodobování zahraničních filmů
- Noir – Afsporet (1942)
- C. T. Dreyer
 - [Vredens dag](#) (1943)

Norsko

Norsko

- 1940 – Invaze
- „Deutsche Wochenschau“
- Kontrola nad kinematografií
 - Unge Viljer (1943)
- Komédie
 - Vigdis (1943)

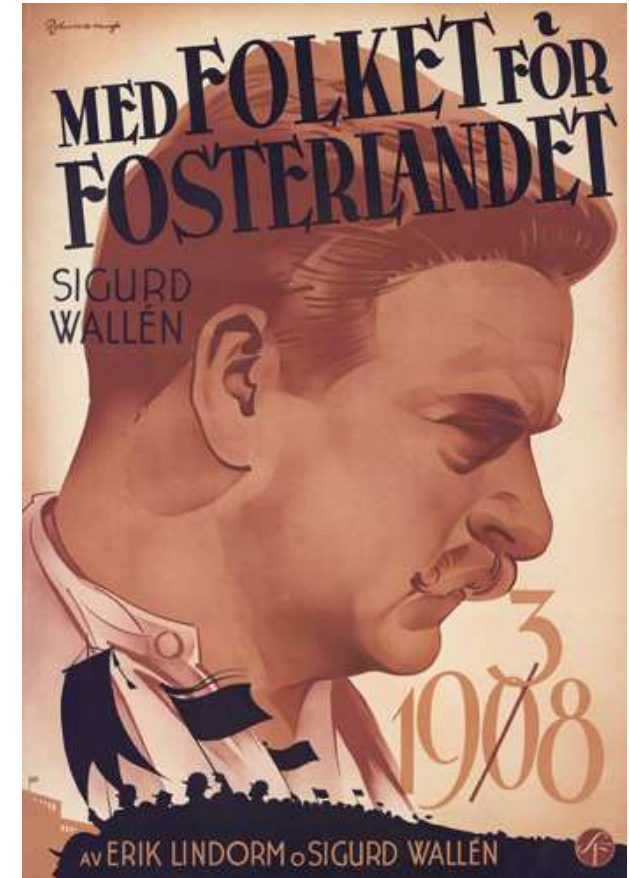

Švédsko

- Neutralita za války
 - Přesuny německých vojsk po švédském území
- „Informationsstyrelsen“
 - Nevyrovaný počet zakázaných filmů
- Distribuce německých i spojeneckých filmů
- Spory o filmovou surovinu

Švédsko

- Nárůst filmové produkce
- Reflexe situace před 2. sv. válkou
 - With the people for the Fatherland (1938)
 - Beredskapsfilmerna
- Nová generace filmařů
 - Hasse Ekman, Alf Sjöberg, Hampe Faustman, Ingmar Bergman
- Filmy z vojenského prostředí
 - Vážnější, glorifikace armády

Švédsko

- Téma boje za svobodu
 - Rid i natt (1942) (1:41:25)
- Literární klasika
 - Doktor Glas (1942)
- Zobrazení sociální situace
- Erotické motivy
- Muzikály

Finsko

- SSSR?
- Kyökin puolella (1940)
- Komédie
 - Jees ja Just (1943)
- International Film Chambers
 - Filmová surovina
 - Problematizace dovozu z USA

Skandinávie za války?

- Spojitosti a rozdíly mezi zeměmi v organizaci průmyslu?
 - Jak kinematografii ovlivnila válka?
- Jaký byl vliv politické situace na fungování kinematografie?
 - Filmová komora? Filmová surovina? Postoj jednotlivých států za války?
- Žánry natáčených filmů?

MUNI
ARTS

Skandinávské kinematografie a možnosti exportu

Případ Finska

Skandinávské kinematografie a možnosti exportu

- Výchozí podmínky finské kinematografie pro export?
- Jak se proměňovala očekávání spojená s exportem?
- Jaké argumenty se objevovaly ve veřejném diskursu?
 - Mezinárodnost
 - Jazyk
 - Zdroje
- Proč je těžké sledovat distribuci filmů do zahraničí?

— Ei ole. Olen kyllä kuullut kerrottavan, että Utuniemessä joskus on asunut vanha Lapin noita, mutta sehän on vain taru — —

— Nej det har han inte. Jag har nog hört berättas att här på Utuniemi en gång bott en lappska trollkarl, men det är ju bara sagor — —

Skandinávské kinematografie a možnosti exportu

- Kolik filmů a kam? Na jaké trhy?
- Souvisel nějakým způsobem nárůst produkce s exportem? Proč?
- Jakou roli hrála geografická a kulturní blízkost?
- Vztahy a spolupráce s jinými kinematografiemi?
 - 2. světová válka a poválečná doba?

Skandinávské kinematografie a možnosti exportu

- Severská „karta“
 - 2 možné vlivy
- Jak producenti nakládali se severskou „kartou“?
 - Příklad Teuvo Tulio
 - Verze filmů?
 - Plánování produkce na export?
Suomen Filmitöollisuus?
- Higson & Maltby – jak navrhuji chápat evropskou produkci 20. a 30. let?

Skandinávské kinematografie a možnosti exportu

- Proměna vlivu severského filmu po 2. sv. válce?
- Využívání jakého prvku bylo běžné ve finských filmech a jak?
- Mezery na trhu pro finsko-jazyčné filmy?
 - Kde a proč?
 - Jak se vzájemné vztahy s cílovými trhy vyvíjely v průběhu let?
 - Jak probíhalo hledání finských filmů k nákupu?
 - Jaké podmínky měly finské filmy na americkém trhu?
 - V jaké míře spolu finské společnosti soupeřily?

Skandinávské kinematografie a možnosti exportu

- Organizace vývozu
- Hlavní problémy kinematografií?
- Jak do potenciálu na úspěch v exportu zasahovala jazyková bariéra?
- Jakou roli hrály v exportu filiálky

MUNI
ARTS

Skandinávie po válce

Poválečná situace

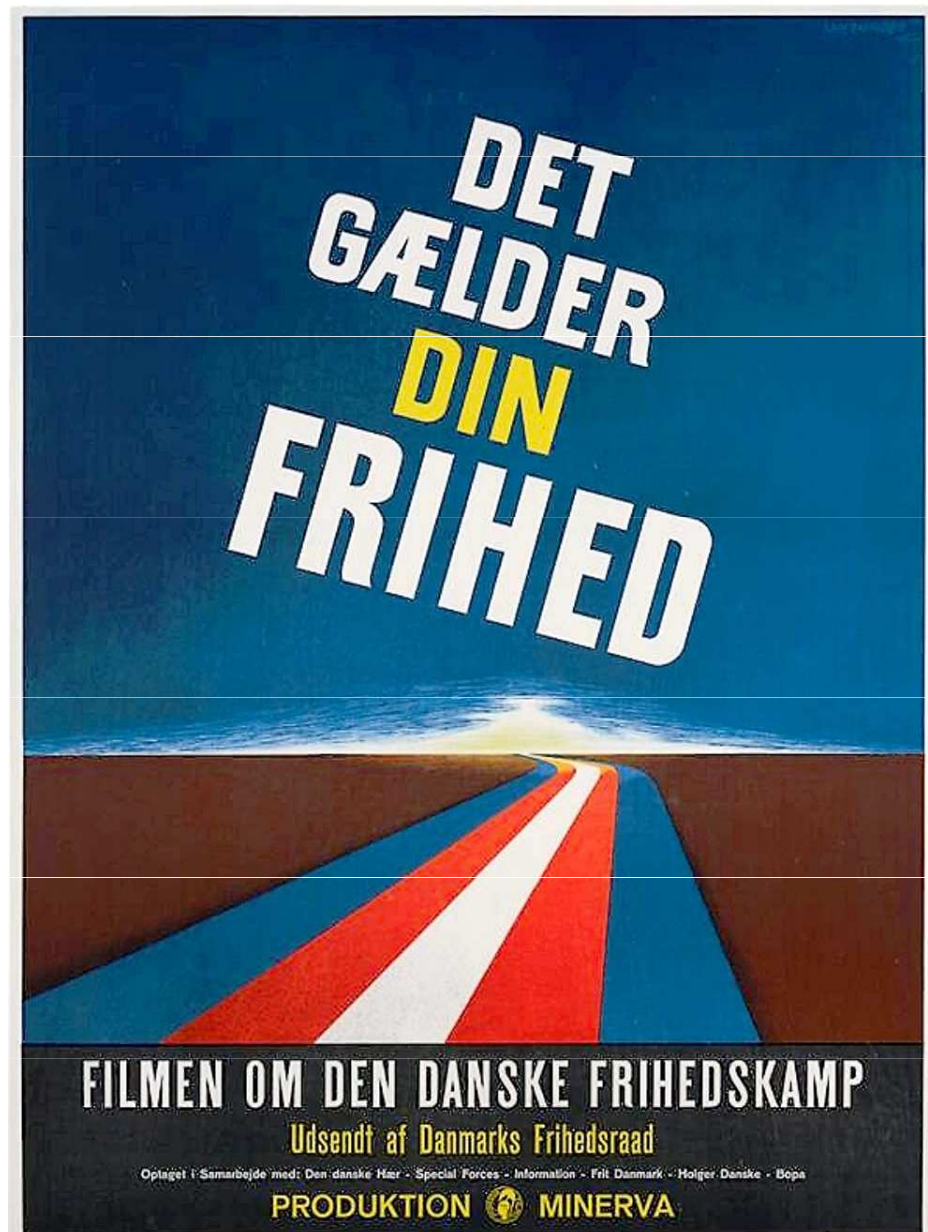
- Politická orientace
 - Členství v NATO
 - Neutralita
 - Příklon k SSSR?
- Sociální politika a stát
- Obnova po válce
 - Soupeři ze zahraničí
- Možnosti exportu
- Témata?
 - Okupace? Realismus?

Poválečná situace - Dánsko

- Státní regulační politika
- 1947 – bojkot ze strany Hollywoodu
 - 1948 dohoda
- 1945-1949
 - Cca 10 filmů ročně
 - ASA, Nordisk, Palladium, Saga

Poválečné Dánsko

- Okupace
 - De rode Enge (1945) (47:37)
- Cestopisný film
- Dokumenty
 - Jørgen Roos
- Snaha o autenticitu

Poválečné Dánsko

- Kriminální filmy
- [Mens porten var lukket](#) (1948)
 - kammerspiel
- Sociální problematika
 - [Kristinus Bergman](#) (1948)
- Problematika cenzury

- Sakramentští kluci (1947)

knihy a

dobré, levné četby (poslední svazky)

Andersen Nexø
Ditta
Ditta dcera člověka

Ille: Biláveľryba. Se 40 obrázky R. Kenta. 54 Kč (v. 67 Kč)
Musse: Zola. 25 Kč (v. 37 Kč)
Vile: Hus. Poslední den. 27 Kč (v. 39 Kč)
En: Hostišov. Kniha první. Páté vydání. 30 Kč (v. 42 Kč)
En: Hostišov. Kniha druhá. 25 Kč (v. 37 Kč)
Icius: Jeli tudy komedianti. 32 Kč (v. 44 Kč)
Val: Jak veje veji. S obrázkem J. Styrského. 23 Kč (v. 37 Kč)
Láková: Pepan jehně. 29 Kč (v. 41 Kč)
Briatley: Dobří kamarádi. S obrázkem J. Nováka. 57 Kč (v. 70 Kč)
Cesta: Cesta zarábáná. S obrázkem M. Galandy. 30 Kč (v. 42 Kč)
Ejhle oblan! 39 Kč (v. 52 Kč)
Svět nic neví. S fotomontáží L. Sutnara. 25 Kč (v. 37 Kč)
Dobrá země. S obrázkem Toyen. 30 Kč (v. 42 Kč)
Hlavou proti zdi. Poctěno cenou Májové soutěže. 31 Kč (v. 44 Kč)
Má láska. S obrázkem E. Frinty. 57 Kč (v. 70 Kč)
Žebrácká láska. 40 Kč (v. 52 Kč)
Bruski. 36 Kč (v. 48 Kč)
Melodie dalek. 37 Kč (v. 49 Kč)
Kus cukru. 36 Kč (v. 49 Kč)
Lidský úděl. 35 Kč (v. 47 Kč)
Větrná setba. 22 Kč (v. 34 Kč)
Ahmed má hlad. 34 Kč (v. 46 Kč)
Svatý Saturnin. 34 Kč (v. 46 Kč)
Ve všech koutech světa. 20 Kč (v. 32 Kč)
Zloděj kroků. 35 Kč (v. 47 Kč)
Španělská rapsodie. 33 Kč (v. 45 Kč)

Členům D. P. zvláštní výhody a zdarma oběd v restauraci Panorama. Upozorňujeme: Kniha zůstává v majetku nakladatelství D. P.

První práce, Praha I. Melantrichova 1

Ditta

dp

Ditta
dcera člověka

Poválečné Dánsko

- Bodil Ipsen
- Herečka a režisérka
- Afsporet (1942)
- Mordets Melodi (1944)
- De røde enge (1945)
- Støt står den danske sømand (1948)

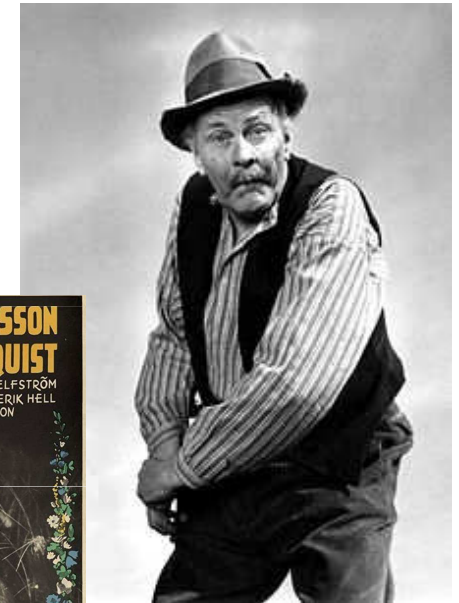

Poválečné Švédsko

- Neutrální politika Švédska
 - Není součástí poválečných mocenských struktur
- Součástí OSN
- Sociální reformy
- Vylidňování venkova

Poválečné Švédsko – venkovská tematika

- Proč?
- Historický selský film
 - Driver dagg faller regn (1946)
- Frašky
 - [Åsa-Nisse](#) (1949-68)
- „Současné dramatizace“
 - Hon dansade en sommar (1951)

Poválečné Švédsko

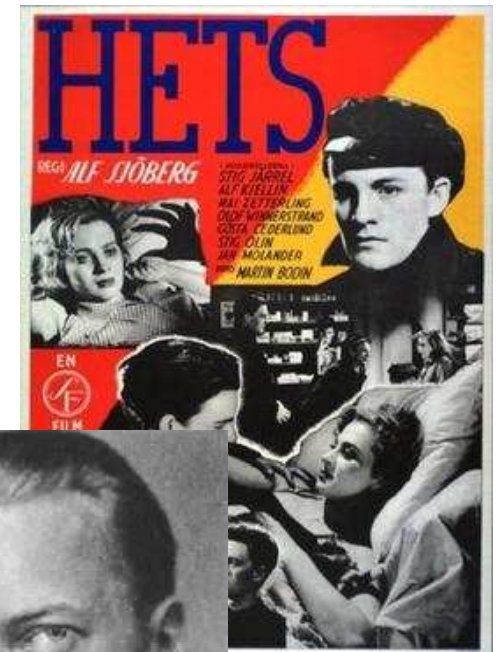
- „filmy pro hospodyňky“
 - Až do 70. let
 - Propagace výrobků

- Filmoví tvůrci
 - Pokračování stávající generace

 - Nastupuje generace nová
Ingmar Bergman

Poválečné Švédsko

- Alf Sjöberg
- Hets (1944)
- Bara en Mor (1949) „
- Fröken Julie (1951)
- Barabáš (1953)
- Karin Månsdotter (1954) „

MUNI
ARTS

Dívka s Hyacinty (1950)

- r. Hasse Ekman

105 Zápatí prezentace

Poválečné Finsko

- 1944 – vystoupení z války
- Ztráta území a ztráta kin
- Reorganizace kinematografie
- Přerušení výroby
 - Katoavat rajat
 - Me kuulumme Eurooppaan
- Změny v distribuční nabídce
- Nedostatek
- Cenzurní problémy
- Válečné dluhy
- Studiový systém

Poválečné Finsko

- Filmy s motivy sociálních problémů
 - Ristikon varjossa (1945)
- Filmy o „syfilis“
 - Haaviston Leeni (1948)
- Teuvo Tulio

Poválečné Finsko

- Kontrola průmyslu
- Cenzura
- Věkové limity
- Kolkovné
- Státní dotace

MIRJAMI
KUOSMANEN

KALERVO
NISSILÄ

ÅKE
LINDMAN

ARVO
LEHESMAA

VALKKOINEN PEURA

OHJAUS JA KUVAUS
ERIK BLOMBERG

MIRJAMI KUOSMANEN · KALERVO NISSILÄ · ÅKE LINDMAN · JOUNI TAPIOLA · ARVO LEHESMAA · PENTTI IRJALA
KÄSIKIRJOITUS MIRJAMI KUOSMANEN · ERIK BLOMBERG · KUVAUS ERIK BLOMBERG · LEIKKAUS ERIK BLOMBERG
LAVASTUS OSMO OSVA · ÄÄNTYS EVAN ENGLUND · TAISTO LINDEGREN · MUSIKKI EINAR ENGLUND
TUOTANNONJOHTO AARNE TARKAS · OHJAUS ERIK BLOMBERG · TUOTANTO JUNIOR-FILMI OY

VÄINÖ LINNAN TUNTEMATON SOTILAS

OHJAUS
EDVIN LAINE

SUOMEN FILMITEOLLISUUS (SF)

Poválečné Norsko

- Konec okupace
 - Dočasný nárůst návštěvnosti
- In Which we Serve (1942)
 - Úspěch – známky budoucí dominance
- Norský filmový týdeník
- Podíl na norském trhu – Oslo

NORSK BYGDEKINO Norwegian Cinema Van
Unit 54

NORSK BYGDEKINO Norwegian Cinema Van
Unit 24 1958

MUNI
ARTS

Norsko

Celovečerní hraná produkce

- 1906–1919:16
- 1920–1929:26
- 1930–1939:26
- 1940–1949:37
- 1950–1959:75
- 1960–1969:63
- 1970–1979:98
- 1980–1989:94

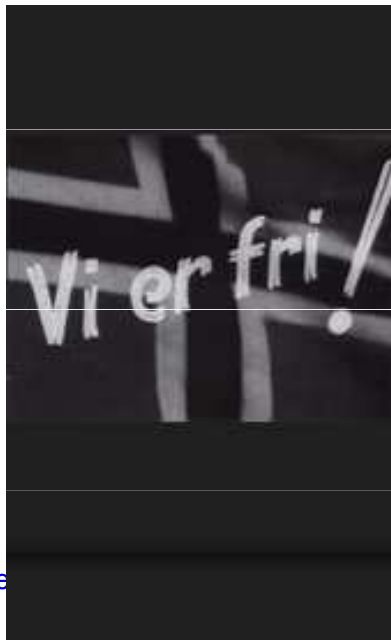
Dokumentární filmy

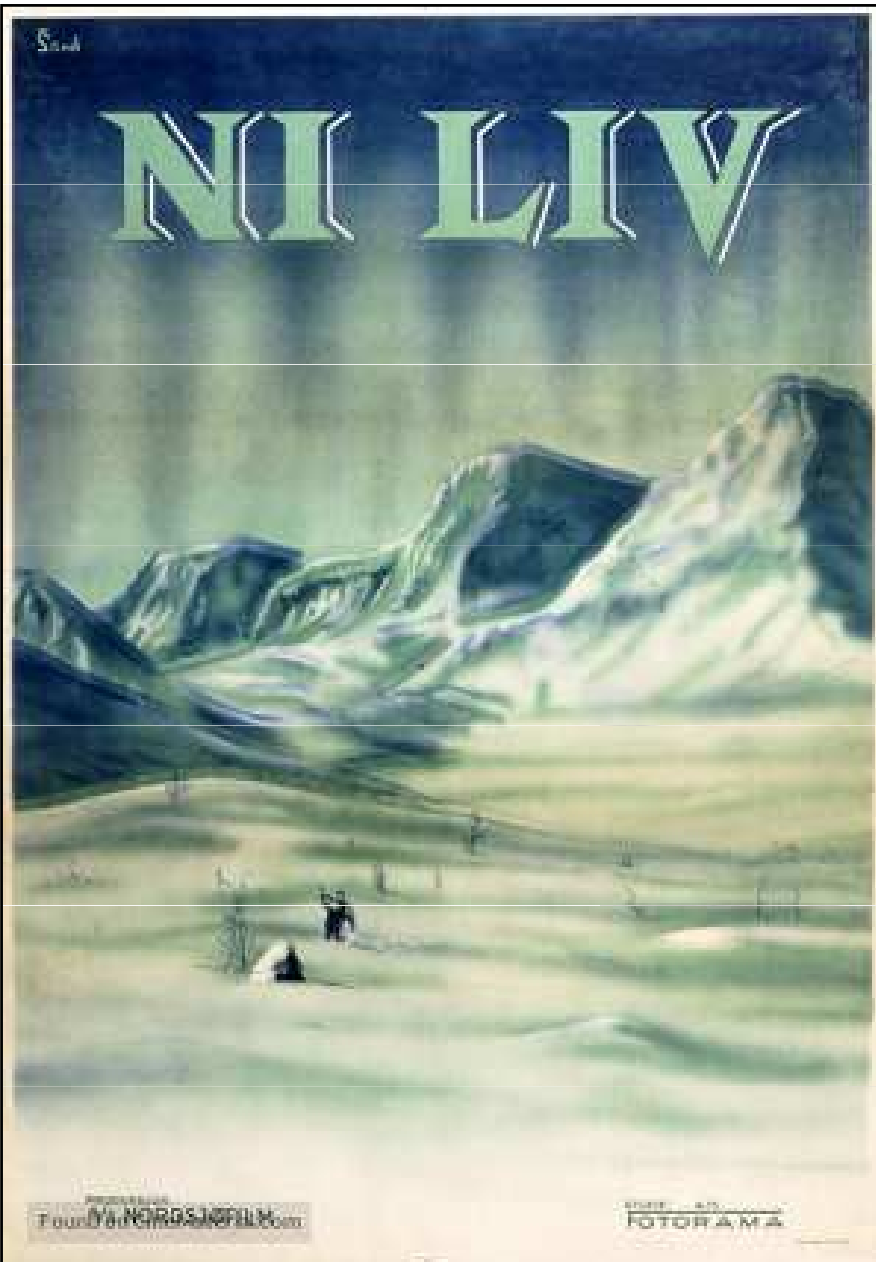
- 1920–1929:9
- 1930–1939:13
- 1940–1949:5
- 1950–1959:18
- 1960–1969:6
- 1970–1979:8
- 1980–1989:3

Poválečné Norsko

- Poválečné žánry?
- Okupační drama

– 1:03:56

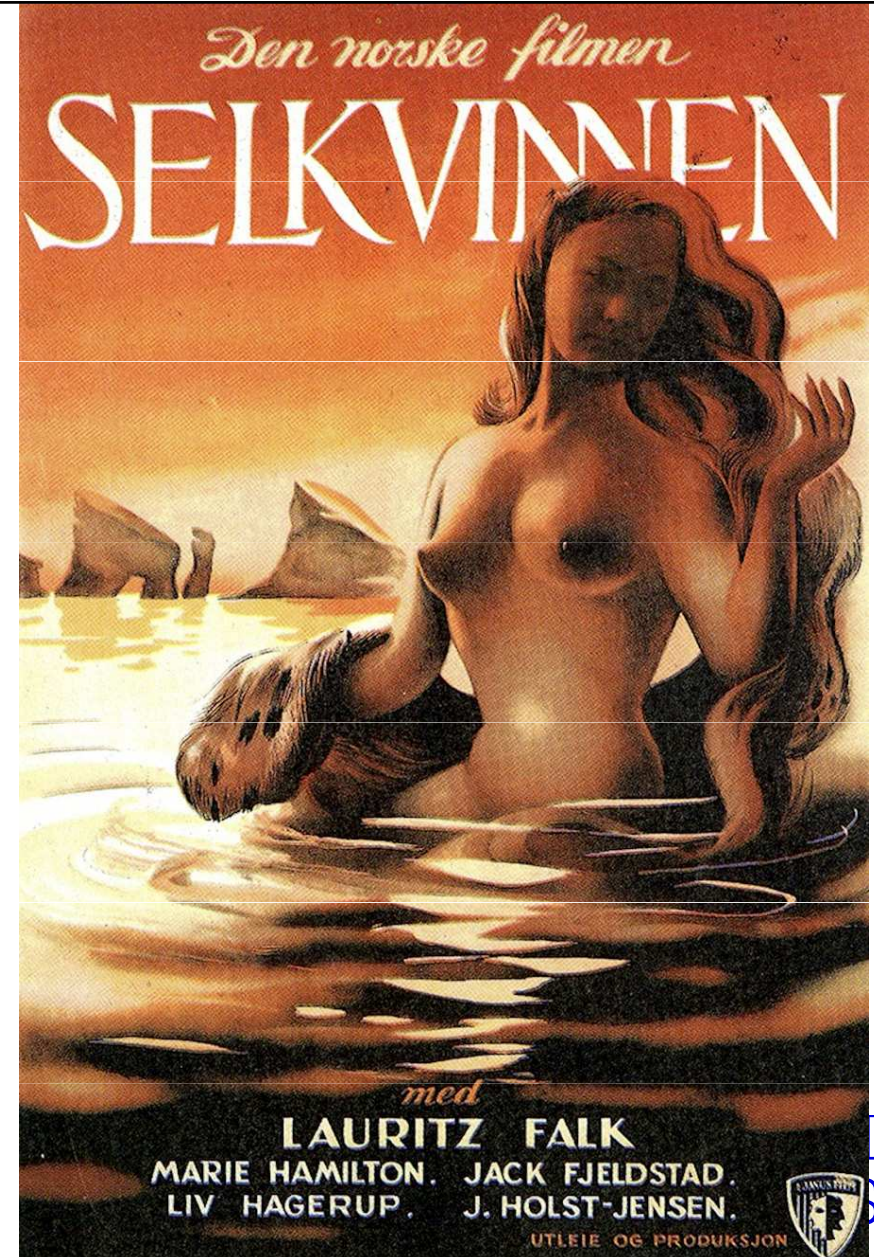
Poválečné Norsko

- Společnosti s krátkou existencí
- Norsk film A/S
 - slabá pozice
- Kristoffer Aamot
- Stará generace
 - Tancred Ibsen

Poválečné Norsko

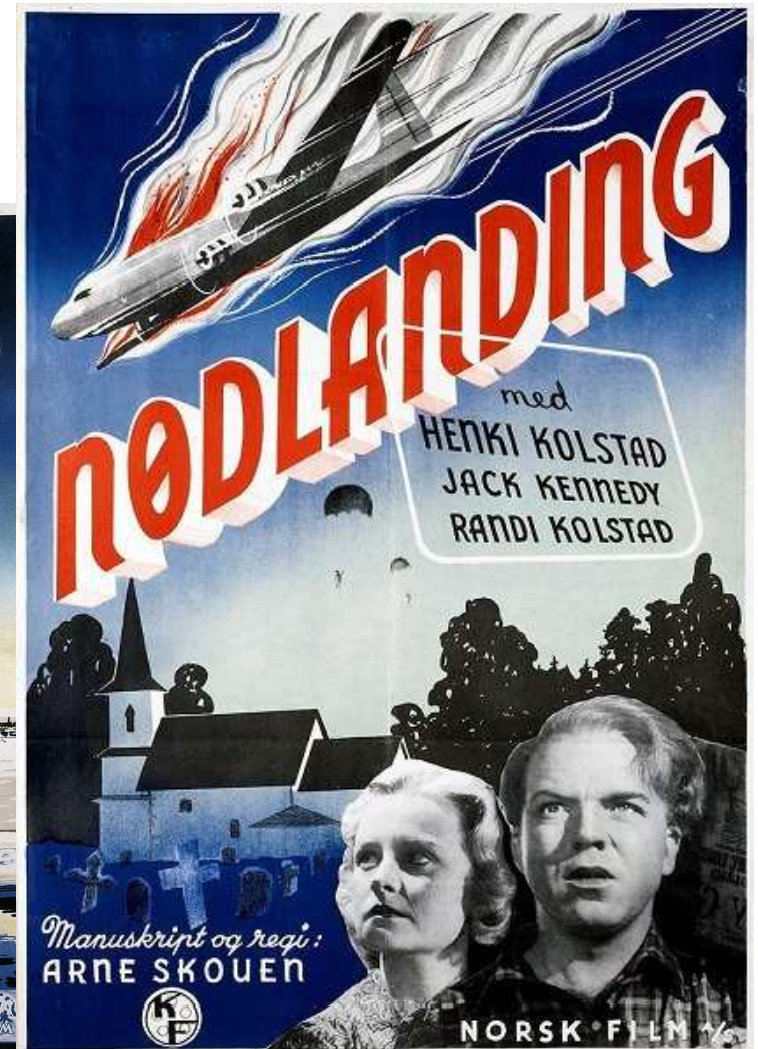
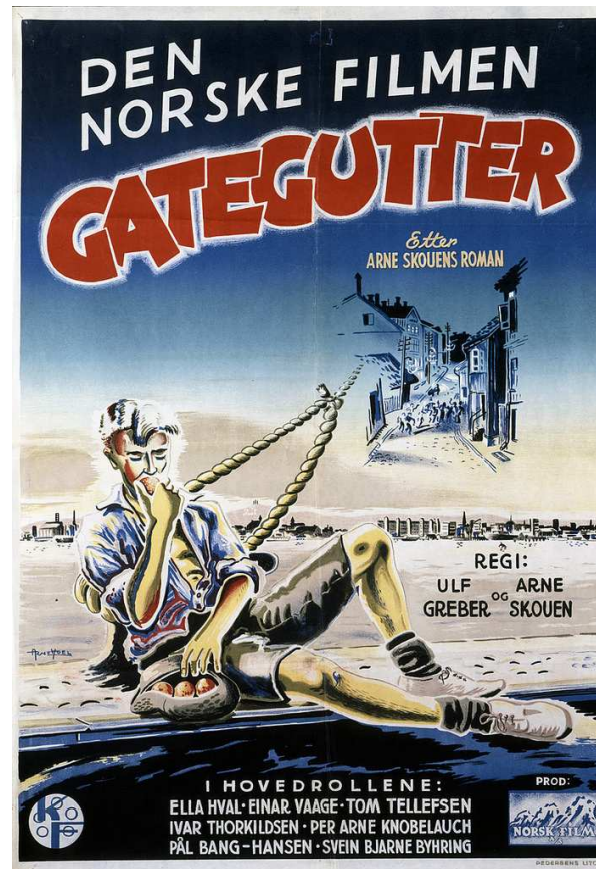
- Vztah státu k filmové produkci
- 1948 – Reorganizace Norsk Film A/S
- 1950 – přímá státní podpora kinematografie
 - Nárůst produkce x nárůst nekvalitní produkce
- 1955 – navázání podpory na box-office

"Aamot byl tak laskav, že tento film promítal v centru. Ale ani [jeho promítání v] kině Saga, ani koupání dcery zřízence ve spodním prádle ze 17. století, ani blondatá a nahá tulení žena vystupující z moře tento norský film v přístavu nezachrání. Navíc je příliš neohrabaný a nechtěně komický ve své neumětelské snaze spojit řadu dokumentárních záběrů z lovu ptáků, velryb a povětrnostních podmínek na Faerských ostrovech s historickým líčením Nólsoyara Pálla (Lauritz Falk) a několika dalších pohledných faerských rebelů proti jhu dánského obchodního monopolu. ... Pro profesního psychologa může být zajímavé, že tento film - nad nímž se vznáší duch Leifa Sindinga, ačkoli jeho jméno není uvedeno v žádném z titulků - je o boji malého národa proti cizím utlačovatelům."

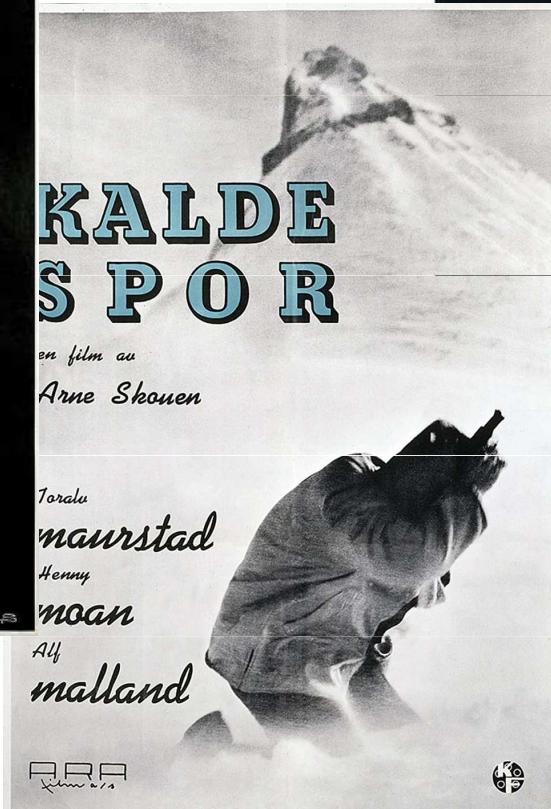
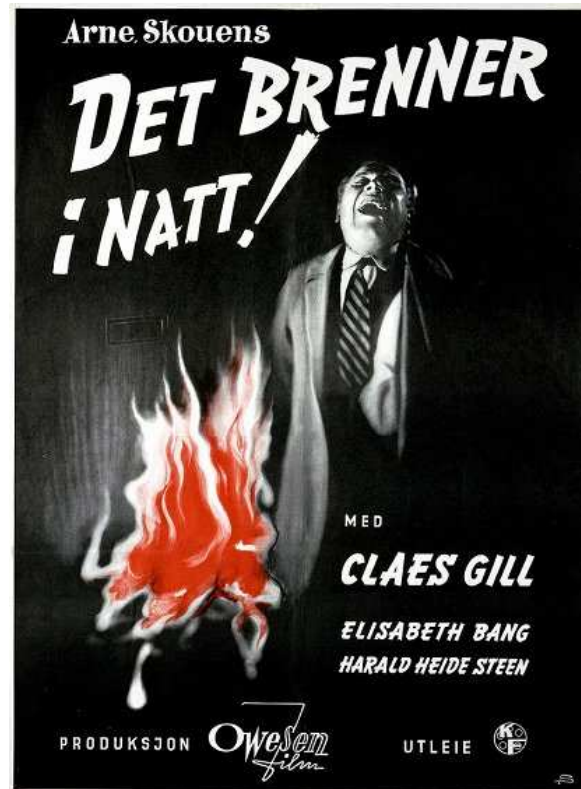
Poválečné Norsko

- Arne Skouen
- 1949-1969
 - 17 filmů
- Gategutter (1949)
- Nødlanding (1952)

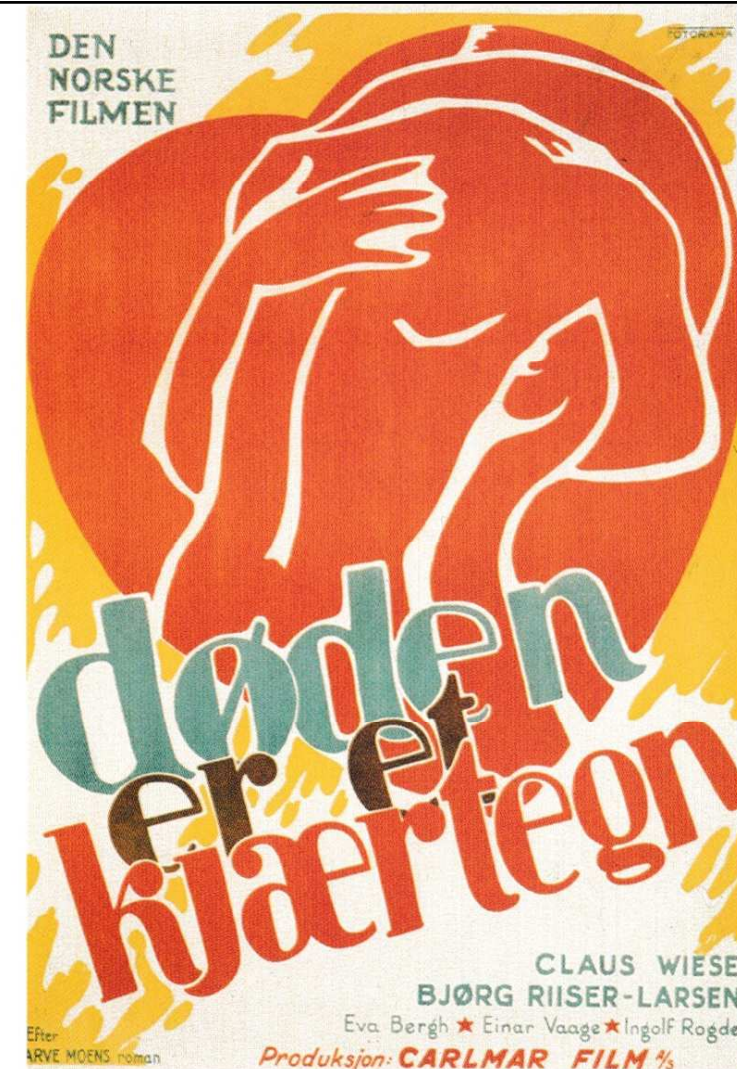
Poválečné Norsko – Skouen

- Omringet (1960)
- Kalde spor (1962) 8:39
- Det brenner i natt!
(1955)
- Ann-Magritt (1969)

Poválečné Norsko

- Edith Carlmar
- Noir
 - [Døden er et kjærtegn](#)
1:56
- Komédie
 - Fjols til fjells

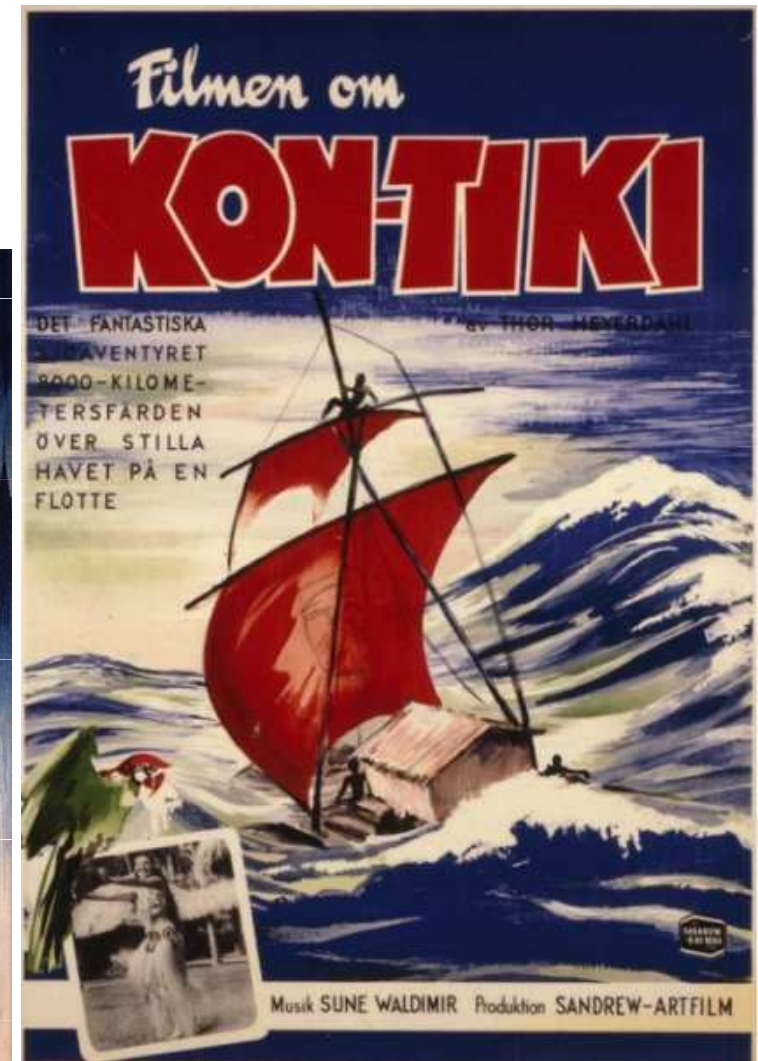
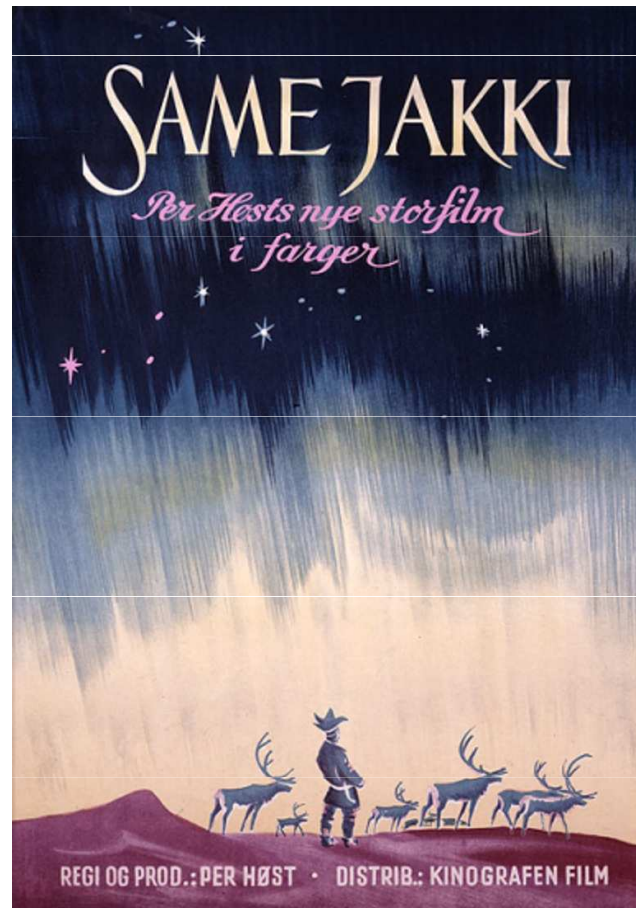
Poválečné Norsko

– Nils R. Müller

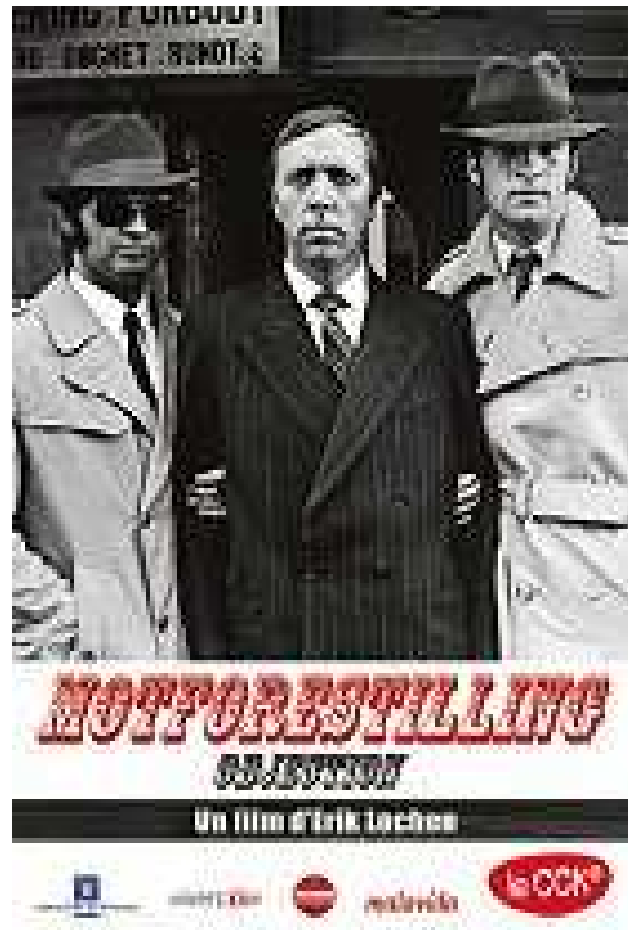
Poválečné Norsko

- Dokumentární filmy
- Thor Heyerdahl
 - Kon-Tiki
- Per Høst
 - Same Jakki

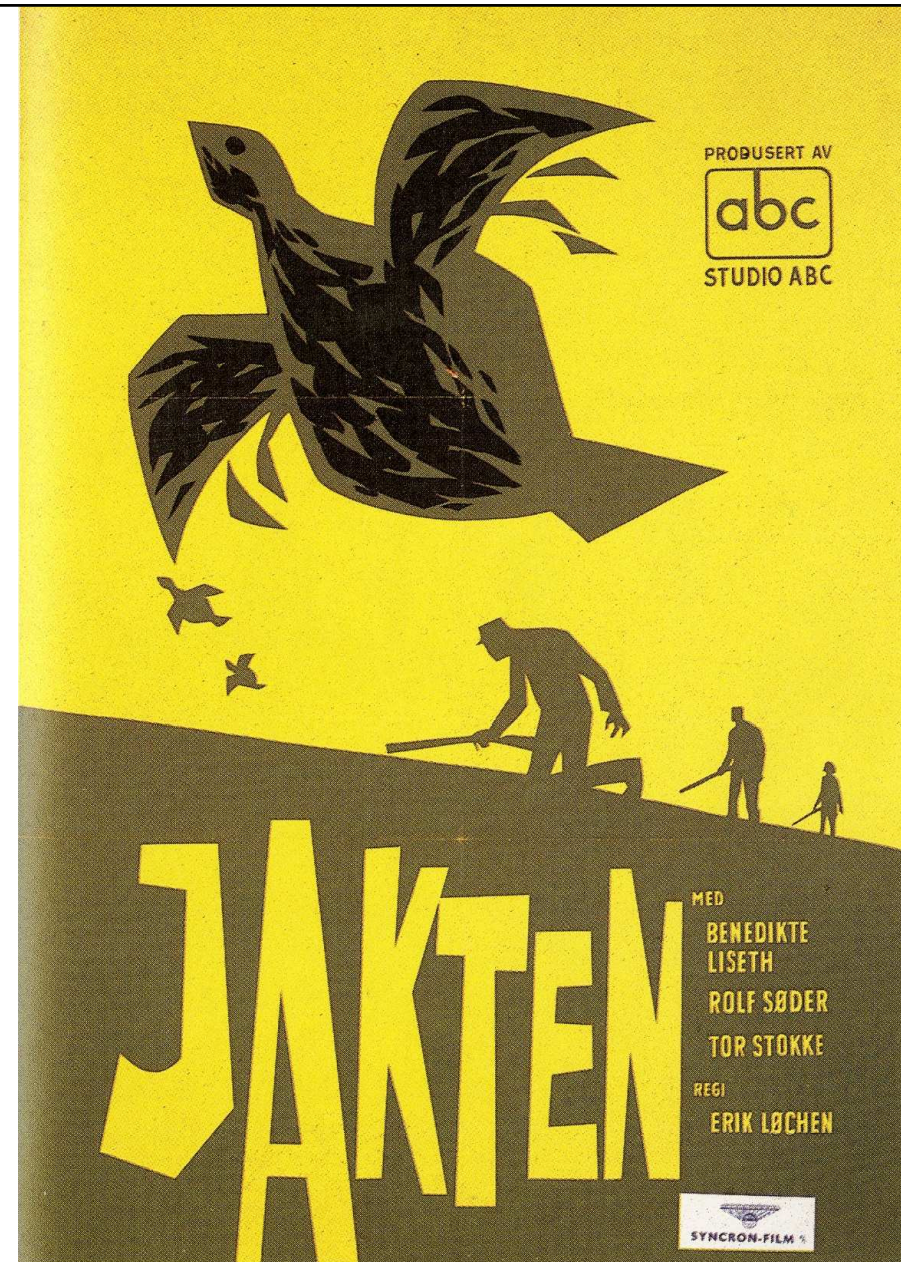

Poválečné Norsko

– Erik Løchen

123 Zápatí prezentace

Island?

- 1944 – nezávislost na Dánsku
- 1949 – Lóftur Gudmundsson
 - Milli fjalls og fjöru
- 50. léta – Óskar Gislason – Nytt hlutverk (1954)
- Koprodukce
 - Salka Valka (1954)

Shrnutí

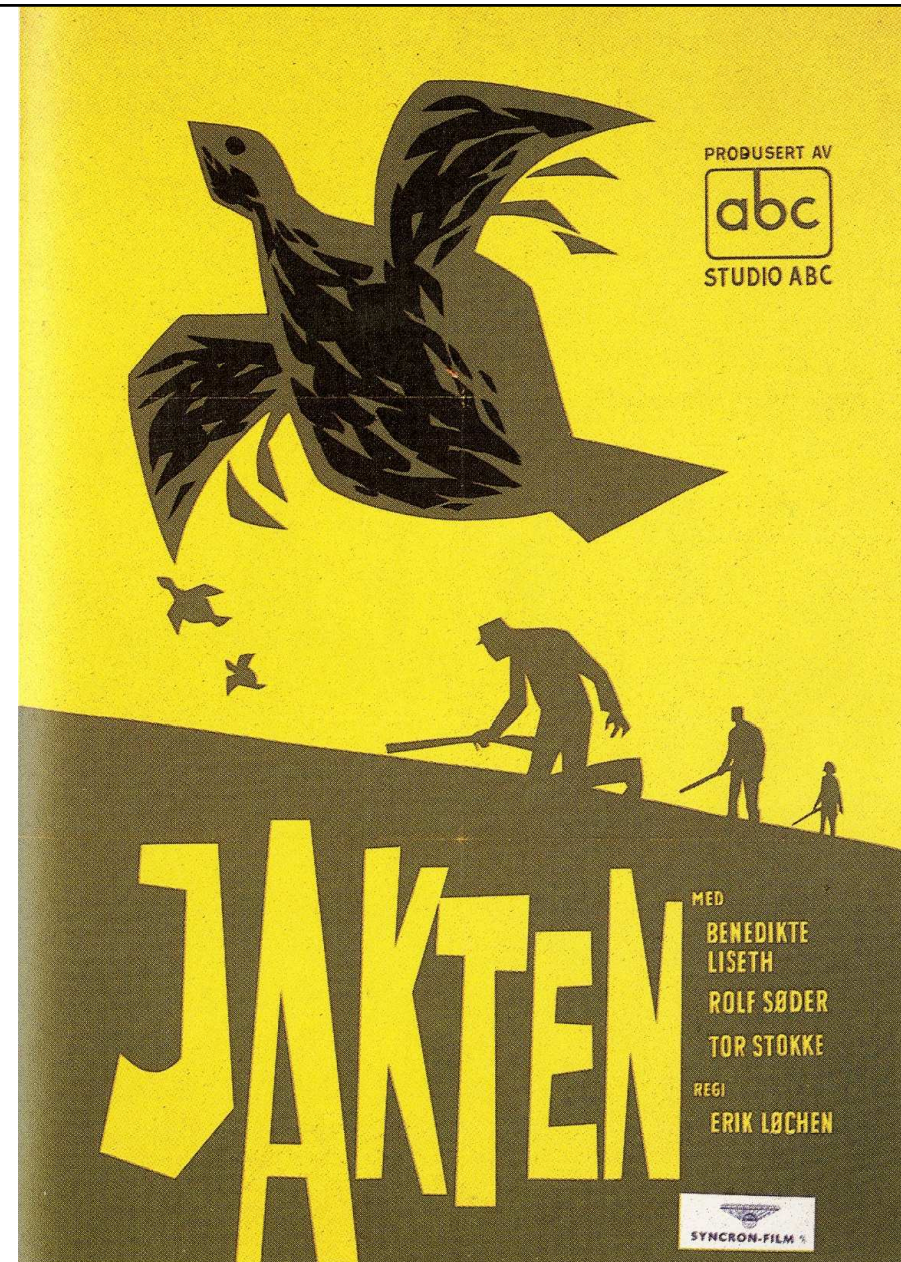
- Společné rysy tvorby?
- Žánry?
- Vliv vnějších podmínek pro tvorbu?
- Generační obměna?
- Jaká témata se objevovala v dokumentech?

Shrnutí

- Co to byly „sink“ films („výlevkové“ filmy)?
- Jaké tendence z jiných kinematografií ve skandinávských kinematografiích identifikovali? Uveďte příklady

Projekce

- Rozeberte film a jeho vyprávění
 - Chronologičnost syžetu
 - Zcizující efekty

MUNI
ARTS

Skandinávské kinematografie v 60. letech

Skandinávské kinematografie?

- Problémy stávajících studiových systémů
- Systémy státní podpory
 - Důsledky státní podpory v praxi
- Příchod televize – ztráta diváků
- Změny složení filmového publika

Přelom 50. a 60. let

- Kontext světového vývoje kinematografie
 - Odras aktuálních trendů světové kinematografie
 - Neorealismus
 - Film-noir
 - Modernistické vyprávění
 - Styl
 - Vyprávění
 - Přenášení vlivů napříč skandinávskými kinematografiemi

Dánsko 50. léta

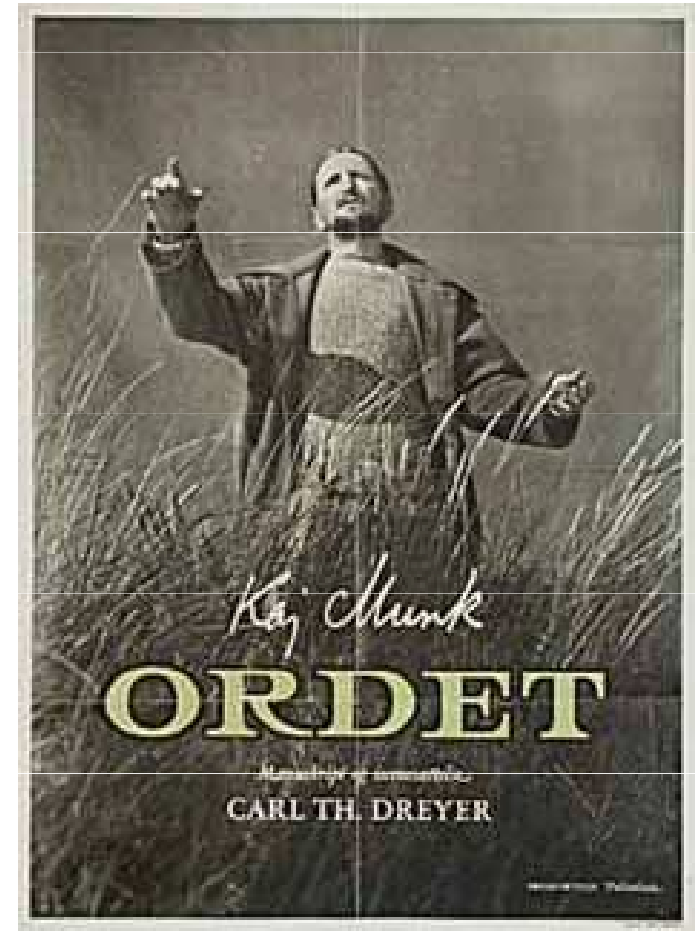
- Kvalitní film
- Dichotomie
 - Oficiální a neoficiální filmová kultura
 - Kvalitní vs. Populární
- Pokles kvality dánské produkce

”hygge”

[/'hju:gə/ HEW-gə or /'hu:gə/] HOO-gə]

Danish word for spending time with the people you love, coziness, calmness, relaxing, feeling good, not worrying too much, spending time at home, ambiance, great and cozy atmosphere, snowy nights, karaoke, hot chocolate with marshmallows, candles, sitting under a blanket by the fire, hot air balloons, drinking and not getting too wasted, singing along to sad songs in the pouring rain, watching movies and eating spaghetti and meatballs, just hygge!

Dánsko 50. léta

Dánsko 50. léta

- Hyggefilmen
- Morten Korch
- Bezčasí

Dánsko 50. léta
Populární vs. Umělecká produkce

Která převažovala?

Dánsko 50. léta

- 1955 – zlomový bod
 - Krize
 - Televize
- Změna složení filmového publika
- Mělo problémy jenom Dánsko?

Dánsko 50. léta

– Problémy s klesajícím počtem diváků byly všeobecně rozšířené

– Finsko

- Tematické cykly –
- Remaky
- Hudební filmy
- Romantické filmy

Švédsko – přelom 50. a 60. let

- Personální obměny filmového průmyslu
 - Odchody do důchodu => personální vakuum
 - Nová generace – vyrůstala po válce
 - Auteurský přístup
 - Modernistické vlivy
- Zkušené osobnosti
 - Ingmar Bergman
- Mladší generace
 - Bo Widerberg

Bo Widerberg

- Spojení s novou vlnou
- Vystupování proti stávajícímu švédskému filmu
 - Proti I. Bergmanovi a Arne Sucksdorffovi
Proč?
- Barnvagen (1963)
- Kvarteret Korpen (1963)

Švédsko – 60. léta

- Harry Schein
- Návrh na reformu švédského filmového průmyslu
 - Podpora kinematografie
 - Spory o koncepci podpory
- Založení Svenska filminstitutet
 - Převzetí filmových historických sbírek
 - Reforma financování

Švédsko 60. léta

- Přidělování subvencí?
 - obnovení výrazových prostředků a stylistického jazyka filmu, míra naléhavosti poselství filmu, intenzita či svěžest pojetí skutečnosti nebo kritika společnosti, úroveň psychologického vhledu a duchovní rovina, hravá imaginace nebo vizionářská síla, epické, dramatické nebo lyrické hodnoty, technické provedení scénáře, režie a herecké výkony, jakož i další umělecké prvky filmu
- Problematické uplatňování v praxi
- Dopady reorganizace v praxi?

Švédsko 60. léta

- Absence filmové školy
- V minulosti – divadelní zázemí
- Různé původní profese
 - Herci, malíři, učitelé
- Filmskolan – 1968

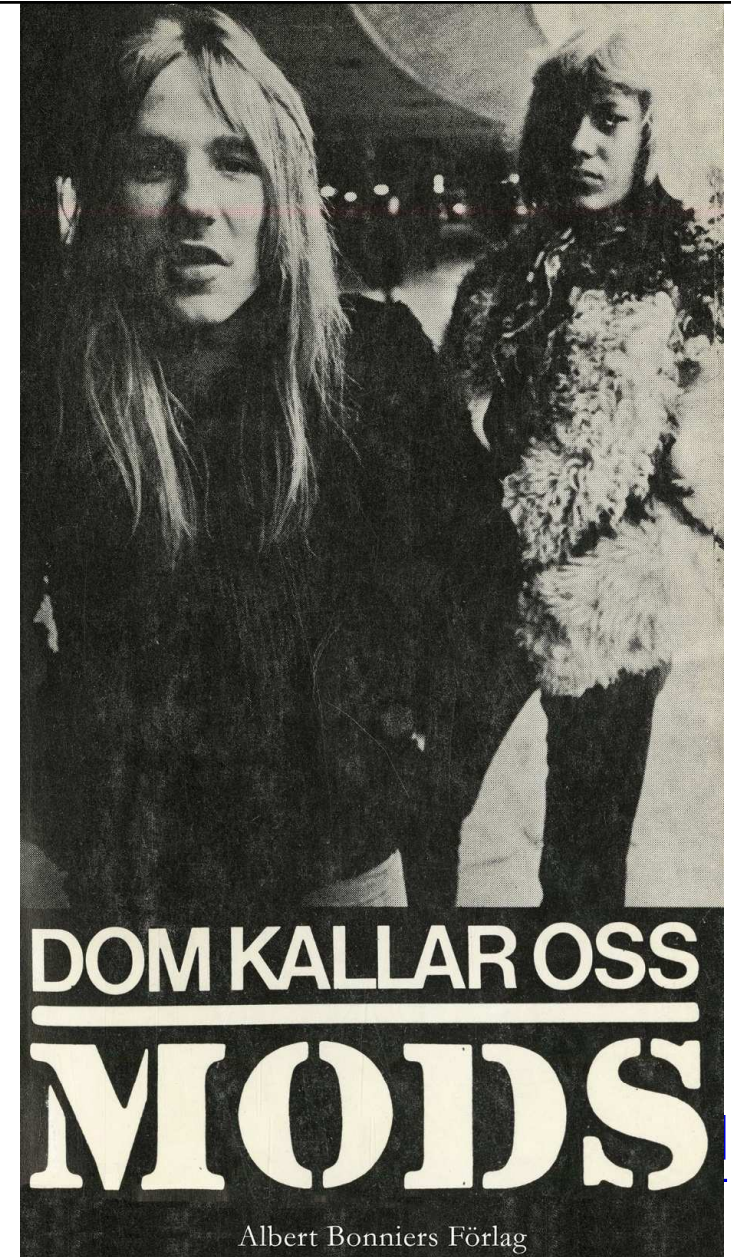
Švédsko 60. léta

- Požadavek na realismus ve filmové tvorbě
- Vilgot Sjöman
 - 491 (1964)
 - Jag är nyfiken- gul (1967)
 - Jag är nyfiken- blå (1968)
- Filmgranskningsrådet (Filmová zkušební komise)
 - Existuje navzdory plánům na zrušení

Švédsko 60. léta

- Studenti Filmskolan
- Stefan Jarl & Jan Lindqvist
- trilogie
 - Říkají nám ztroskotanci (Dom kallar oss mods, 1968)
 - Ett anständigt liv (1979)
 - Det sociala arvet (1993)

Švédsko 60. léta

- Dokumentární tvorba
- Den vita sporten (1968)
 - Bo Widerberg a 13 studentů

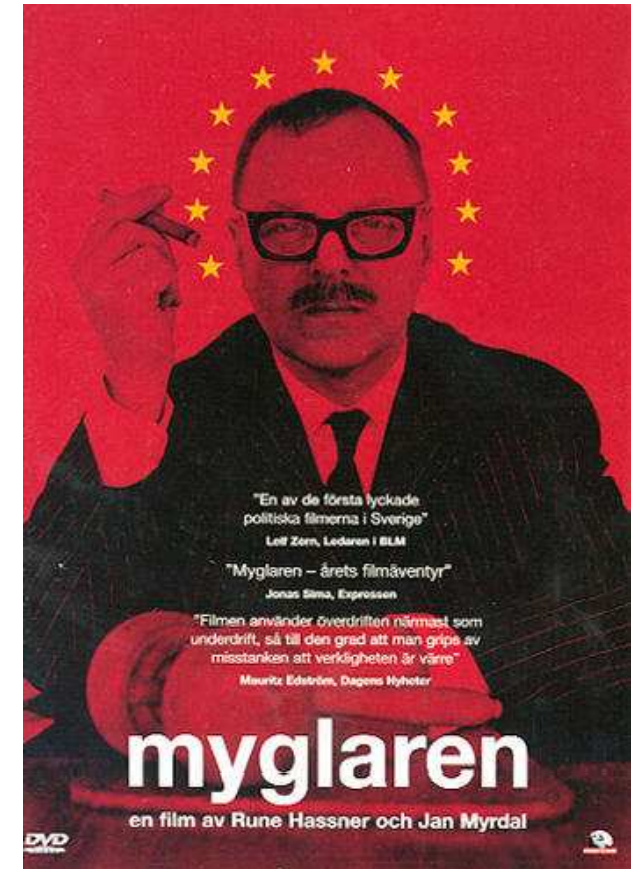
Den vita sporten.

Om händelsema kring
Davis Cup-matchen i
Båstad 1-5 maj 1968
mellan Sverige och Rhodos.
Enfilm av Grupp 13.

Švédsko 60. léta

- SFI – negativně vnímaný mladou generací
 - Reprezentant – Harry Schein
- Série vyhrocených debat
 - Debata o vydání katalogu filmů
 - Myglaren (1968) – 1. švédský TV film

Švédsko 60. léta

Výsledky vyhledávání

seřadit od nejstarších po nejnovější	Původ	Žánr
Mästerdetektiven lever farligt (1957)	Švédsko	Rodinný / Krimi
Bara roligt i Bullerbyn (1960)	Švédsko	Rodinný
Alla vi barn i Bullerbyn (1962) (seriál)	Švédsko	Rodinný
Vi på Saltkråkan (1964) (seriál)	Švédsko	Rodinný
Ztroskotání na ostrově (1967)	Švédsko	Rodinný
Vi på Saltkråkan (1968)	Švédsko	Rodinný
Pippi se připravuje na Vánoce (1969)	Švédsko / Západní Německo	Rodinný
Pipi Dlouhá punčocha (1969) (seriál)	Švédsko / Západní Německo	Dobrodružný / Rodinný / Fantasy
Pippi dlouhá punčocha (1969)	Švédsko / Západní Německo	Dobrodružný / Rodinný
Pippi na útěku (1970)	Švédsko / Západní Německo	Rodinný / Dobrodružný
Pippi v zemi Taka-Tuka (1970)	Švédsko / Západní Německo	Dobrodružný / Rodinný
Emil i Lönneberga (1971)	Švédsko / Západní Německo	Rodinný
Michal dělá pořádek (1972)	Švédsko / Západní Německo	Rodinný
Emil och griseknoen (1973)	Švédsko / Západní Německo	Rodinný
Emil i Lönneberga (1974) (seriál)	Švédsko / Západní Německo	Rodinný
Nejbáječnější Karkulín na světě (1974)	Švédsko	Rodinný
Bratři Lví srdce (1977)	Švédsko	Dobrodružný / Rodinný / Fantasy
Karlsson på taket (1984) (seriál)	Švédsko	Rodinný

146 Zápatí prezentace

MUNI
ARTS

Shrnutí

- Změny ve státní podpoře kinematografie
 - Společné rysy jednotlivých národních kinematografií
- Druhy produkce
 - Hyggefilm
 - Erotika v severském filmu
- Vztah cenzury a státu
- Najděte některé série a zkuste popsat na co je u nich kladen důraz (např. filmy a jejich sequely)?

Projekce

MUNI
ARTS

Umělecký film a idea autorství

Ingmar Bergman

149 Zápatí prezentace

Ingmar Bergman a autorský film

- Spory o koncept autorství
 - Revue du cinema (1946-1949)
- La caméra-stylo
- 1951 – Cahiers du cinema
 - Reflexe amerických filmů
- Andrew Sarris

K čemu nám je označit Bergmana (nebo kohokoliv jiného) za autora?

Autorský film

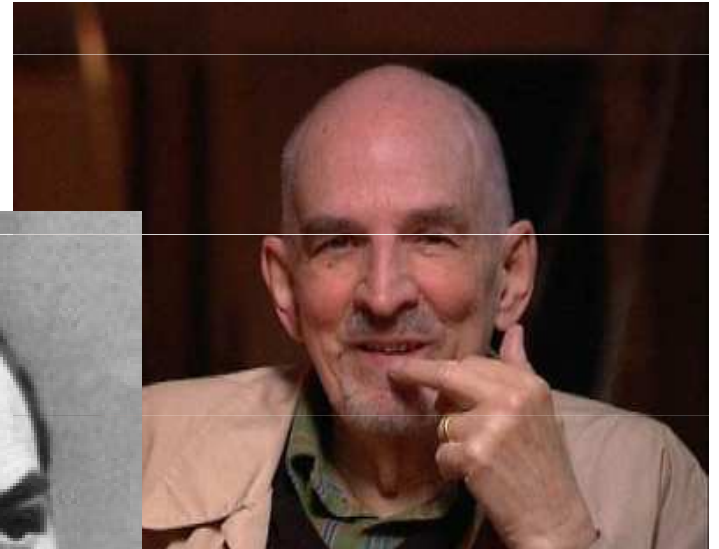
- 50.-60. léta – vzrůstající trend autorského filmu
- Respektování režiséra jako hlavního autora filmu
- Kritika – orientace na autory rozvíjející modernistické postupy
- Modernismus a styl
- Modernistická dvojznačnost

Autorský film

- Spojitosti mezi tvůrci považovanými za autory
 - Luis Bunuel, Michelangelo Antonioni, Federico Fellini, Satjádžit Ráj, Ingmar Bergman...ad.
- Festivalové úspěchy
- Tvorba v zahraničí
- Mezinárodní financování
- Náročnost spolupráce

Ingmar Bergman

- Kariéra
- Kontext
- Fáze kariéry

Ingmar Bergman

- Narozený v Uppsale
- Rodiče
 - Henrik Bergman, luteránský pastor
 - Hedvig Eleonora Church
- Témata
 - Hierarchie authority
 - Morální rigidita
 - Subjektivní omezení
- Přejchod společnosti od luteránské v sekulární stát
- Autobiografické prvky

Ingmar Bergman – theatre

- První režie amatérského divadla –
1938
- Pravidelně 2-3 režie ročně až do 1995
- Režisér v Helsingborgu, Malmö,
Gothenburgu, Stockholmu
- Bergman's "Troupe"
- Vliv Augusta Strindberga (1849-1912)

Ingmar Bergman – film

- 1943 – Scenáristické oddělení Svensk filmindustri
- Sjöström a Stiller vliv jako uměleční mistři
- 1946 – Krize (Kris) – Režijní debut
- Kariéra
 - 91 filmů – v průměru 2 ročně
 - 48 mezinárodních cen
 - 3 Oscarů
- Bergman často hovoří o své fascinaci filmovými pásy a stínovými hrami z dětství, což je téma, které se objevuje v mnoha jeho filmech.

Ingmar Bergman – způsob práce

– Stálá skupina spolupracovníků

– Sven Nykvist

– Gunnar Björnstrand

– Liv Ullman

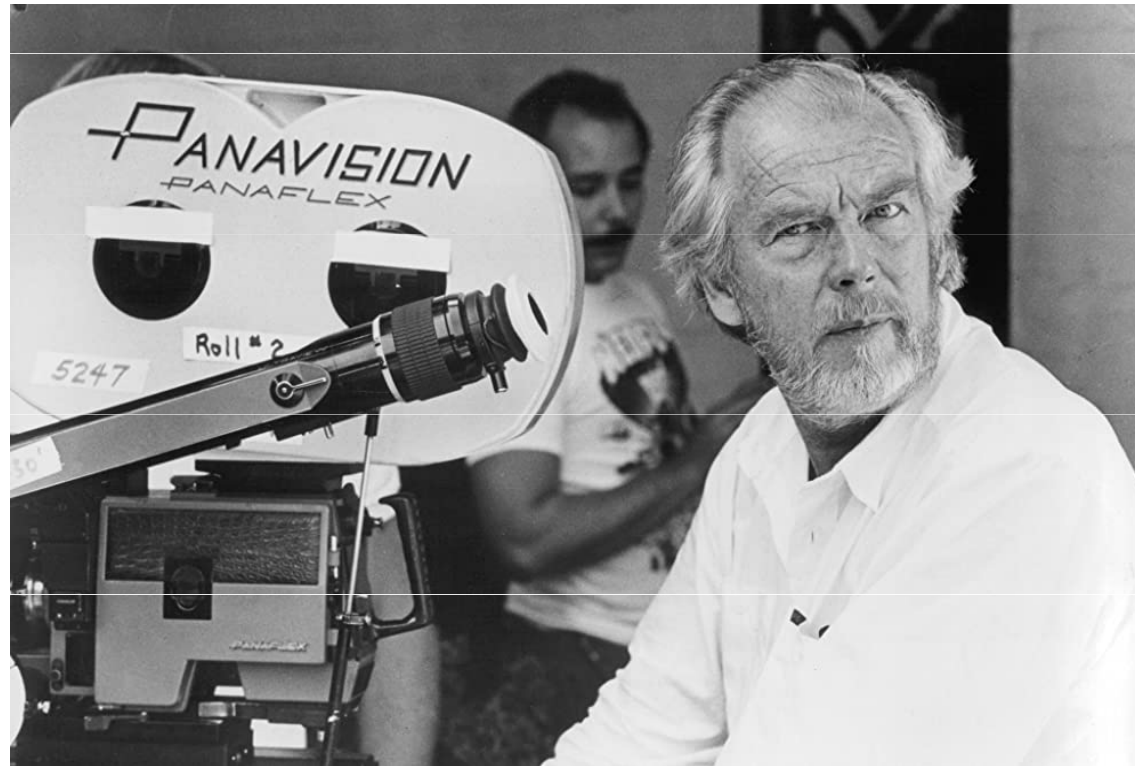
158 Zápatí prezentace

Název filmu
■ Persona (1966)
■ Hanba (1968)
■ Hodina vlků (1968)
■ Náruživost (1969)
■ Fárödokument 1969 (1970) (TV film)
■ Šepoty a výkřiky (1972)
■ Scény z manželského života (1973)
■ Kouzelná flétna (1975) (TV film)
■ Tváří v tvář (1976)
■ Hadí vejce (1977)
■ Podzimní sonáta (1978)
■ Saraband (2003) (TV film)

Název filmu
■ Večer kejklířů (1953)
■ Pramen panny (1960)
■ Jako v zrcadle (1961)
■ Hosté večeře Páně (1963)
■ Mlčení (1963)
■ A co všechny ty ženy (1964)
■ Persona (1966)
■ Hanba (1968)
■ Hodina vlků (1968)
■ Náruživost (1969)
■ Obřad (1969) (TV film)
■ Fárödokument 1969 (1970) (TV film)
■ Dotek (1971)
■ Šepoty a výkřiky (1972)
■ Scény z manželského života (1973)
■ Kouzelná flétna (1975) (TV film)
■ Tváří v tvář (1976)
■ De fördömda kvinnornas dans (1976)
■ Hadí vejce (1977)
■ Podzimní sonáta (1978)
■ Ze života loutek (1980) (TV film)
■ Fanny a Alexandr (1982)
■ Po zkoušce (1984) (TV film)

Výsledky vyhledávání
Název filmu
■ Prší nám na lásku (1946)
■ Hudba v temnotách (1948)
■ Čekající ženy (1952)
■ Večer kejklířů (1953)
■ Lekce v lásce (1954)
■ Sny žen (1955)
■ Úsměvy letní noci (1955)
■ Sedmá pečeť (1957)
■ Lesní jahody (1957)
■ Tvář (1958)
■ Dáblovo oko (1960)
■ Jako v zrcadle (1961)
■ Hosté večeře Páně (1963)
■ Persona (1966)
■ Stimulantia (1967)
■ Hanba (1968)
■ Obřad (1969) (TV film)
■ Tváří v tvář (1976)
■ Podzimní sonáta (1978)
■ Fanny a Alexandr (1982)
■ Dokument Fanny och Alexander (1986)

Ingmar Bergman & Sven Nykvist

Ingmar Bergman – způsob práce

- Financování
- Technika a postup natáčení
- Témata

Ingmar Bergman – témata – rodina

- Rodina
- Mladý pár
- Svatba
- Sourozenecké konflikty
- Ponížení dítěte

Ingmar Bergman – 1944-1952

- Mladí milenci, pracující třída
- Město a okolí
- Vlivy neorealismu
- Krize, Vězení, Léto s Monikou

Léto s Monikou

- 1952 – jeden z nejplodnějších roků Bergmana jako režiséra
- Předloha – Per Oscar Folgeström
- Erotické motivy
- Ostrovní prostředí

Ingmar Bergman 1952-1955

- Manželství
 - Žena v centru dění
- Městské prostředí
- Městské divadlo v Malmö
- Filmy
 - Úsměvy letní noci
 - Lekce v lásce

Ingmar Bergman – 1956-1964

- Malmö Bresson & Dreyer
- Muži hnaní hněvem
- Nejznámější filmy
- Sedmá pečeť (1957)
- [Lesní jahody](#) (1957)
- Než se rozední (1958)

Ingmar Bergman – komorní trilogie

- Jako v zrcadle (1961)
- Hosté večere páně (1962)
- Mlčení (1963)
- Vztah k víře?

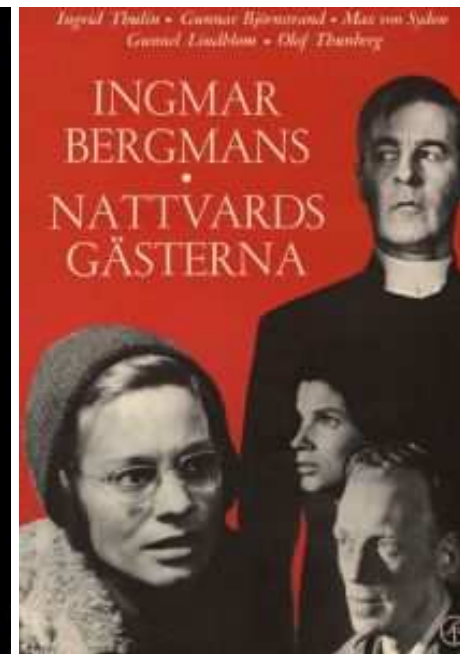
"Tyto filmy představují shrnutí.

Jako v zrcadle - nabytá moudrost.

Hosté Večere Páně - odhalená moudrost.

Mlčení - boží mlčení, negativní otisk.

Z toho důvodu tvoří trilogii."

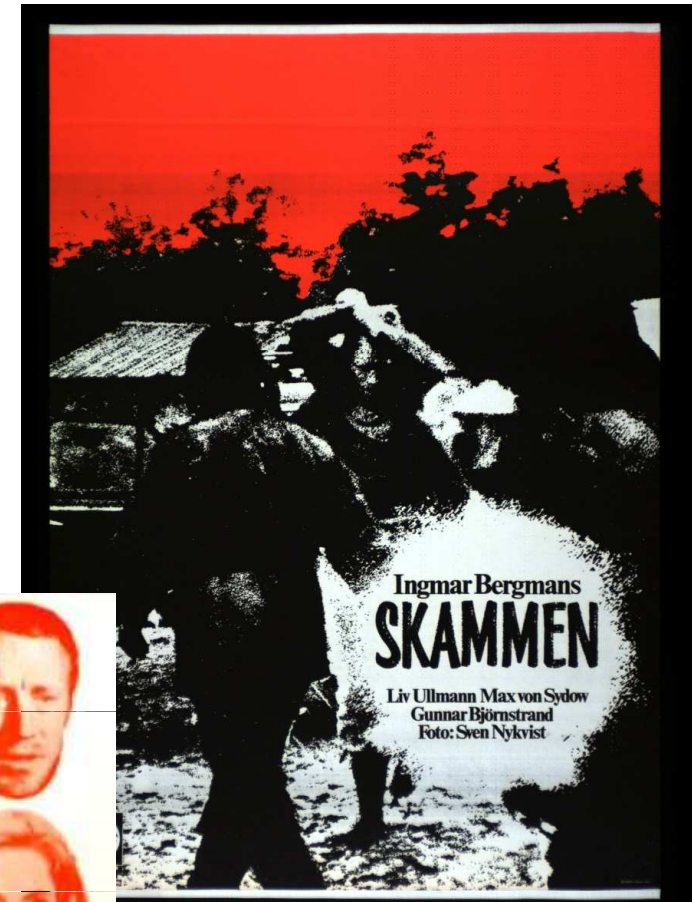
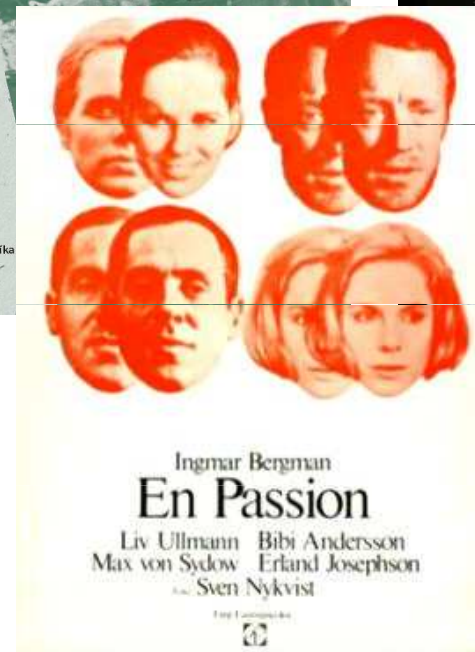
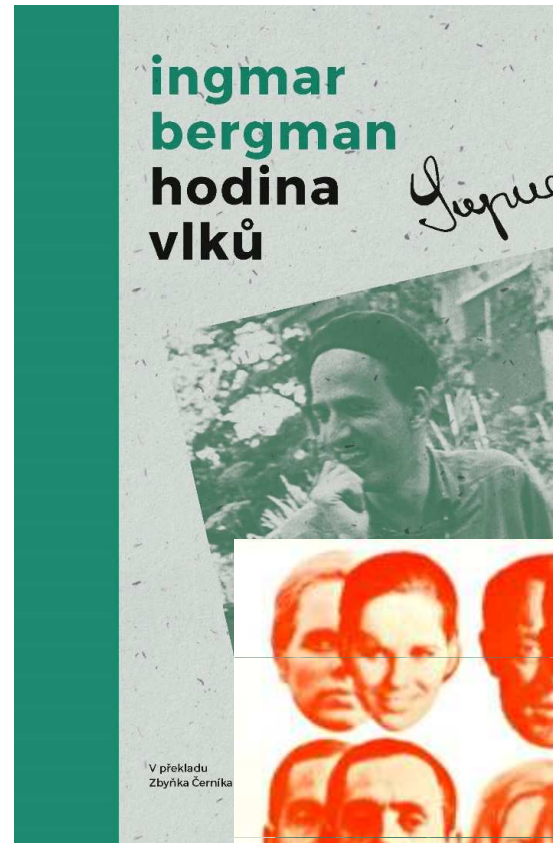
Ingmar Bergman – 1966-1981

- 1976 – odchod do Německa
- Role umělce a ženy
- Modernistické experimenty
- Ostrov Fårö
- Persona
- Šepoty a výkřiky

Ostrovní trilogie

- Hodina vlků (1968)
- Hanba (1968)
- Náruživost (1969)

Ingmar Bergman – 1982-2003

- Návrat dříve aktuálních témat
- Scény z manželského života (1982)
- Fanny a Alexander (1983)
- Saraband (2003)
- autobiografie

Stimulantia

WENDY WILSON
LUCY LITTLE
MARTIN WILSON

CHRIS BRIDGEMAN
CARRIE WILSON
AND OTHERS

THE
STIMULANTIA
CAST
WENDY WILSON
LUCY LITTLE
MARTIN WILSON
CHRIS BRIDGEMAN
CARRIE WILSON
AND OTHERS

Otázky

- Jaké otázky nám pomůže zodpovědět, když označíme režiséra za autora?
- S čím a jak souvisel vzestup přístupu ke kinematografii jakožto autorskému dílu?
- Vezměte si libovolný film/skupinu filmů Ingmara Bergmana, který znáte, a pokuste se na něm vysvětlit problematiku autorské tvorby a modernistické kinematografie

Projekce

172 Zápatí prezentace

Projekce

- Käpy Selän Alla
- Pokuste sena příkladu tohoto filmu identifikovat rysy nové vlny

MUNI
ARTS

Nová vlna a Skandinávie

Nová vlna a Skandinávie

- Výchozí pozice kinematografií
- Dynamika v různých skandinávských zemích
- Vývoj tvorby filmařů
- Společné a specifické znaky

Nová vlna a Finsko

- Transnacionální fenomén –
 - výsledek mnoha vývojových kroků, které kinematografie podstoupila
- Mezinárodní spolupráce
- Filmový styl
- Kolaps studiového systému

Finsko a modernismus

- Navázání na populární kultury a dobová periodika
 - *Filmihullu* – Perti ‚Spede‘ Pasanen
Mikkola: Jerry Lewis, to je fascinující. Myslíte tím, že vás zaujala jeho ideologie, neuvěřitelně mazaná a vtipná kritika americké společnosti, nebo hlavně jeho performativní schopnosti?
Pasanen: Hlavně jeho performativní stránka a jeho komika, způsob, jakým používá svůj obličej, končetiny a celé tělo.
- Vliv *Cahiers du cinéma*

Finsko a modernismus

- Vztah modernistů k „nemodernistům“
- Překryv modernistických tendencí s populárním filmem
- 1) komedie mívaly blízko k modernistickým filmařům
- 2) ne ve všech modernistických filmech chyběly komediální prvky
- Matti Kassila, Aarne Tarkas, Mikko Niskanen, Jörn Donner,
Spede Pasanen, Jukka Virtanen, Ere Kokkonen

Finsko a modernismus

- Mezi studiovým systémem produkce a nezávislým/package-unit
 - Filmaři začínali ve studiovém systému na filmech různých žánrů
- Lasisydän (1959)
- Mikko Niskanen
 - Válečná trilogie
- Maunu Kurkvaara
 - Natáčení na lokacích
- Jörn Donner

Finsko a modernismus

- Přístup k autorství
 - Spojený se stavem kinematografie a studiového systému
 - Mikko Niskanen
Asfalttilampaat (1968) – 1:01:20
 - Jörg Donner
Naisenkuvia (1970)
 - Dvojitá role – producent-režisér

Finsko a modernismus

- Intermedialita ze 4 perspektiv
 1. Adaptace?
 - Preference původních scénářů
 2. Voice-over
 - Manipulace s událostmi - Pähkähullu Suomi (1967)
 3. Sebereflexivita
 - Filmy o jiných [médiích](#)
 4. Intermediální kariéry
 - Nepracovali výhradně ve filmu

Nová vlna a Finsko

- Transnacionalita konceptu nové vlny
- Maunu Kurkvaara
 - Ostrov štěstí (1955)
 - Rakas (1961)
 - Mořská slavnost (1963)
- Témata
 - Vyprávění zaměřená na městskou mládež
 - Odcizení
 - Dospívání
 - Třídní rozdíly
 - Manifesty

Nová vlna a Finsko

- Mezinárodní spolupráce
 - Švédsko
 - Zbigniew Cibulski

- Risto Jarva
 - Noc nebo den – skupina etnografů navštěvuje Finsko

- Styl
 - Vymezení vůči klasickému studiovému stylu
 - Rychlý střih, jump-cut, narativně nemotivované prvky, přímý pohled do kamery,

Nová vlna a Finsko

– Koncept „excesu“

„Ve chvíli, kdy si divák začne všimnout stylu pro něj samotný nebo sledovat díla, která tak důkladnou motivaci neposkytují, vystupuje do popředí nadbytečnost, která musí ovlivnit význam vyprávění. Styl je užití opakujících se technik, které se stávají pro dílo charakteristickými; tyto techniky jsou vyzdvihovány do popředí, aby si jich divák všiml a vytvořil si souvislosti mezi jejich jednotlivými užitími. Exces nerovná se styl, ale oba spolu úzce souvisejí, protože oba zahrnují materiální aspekty filmu. Exces nevytváří žádné specifické vzorce, o nichž bychom mohli říci, že jsou pro dílo charakteristické.“

– Rozdílnost významu použití určitých prostředků v různých kinematografiích

– Francie vs. Finsko

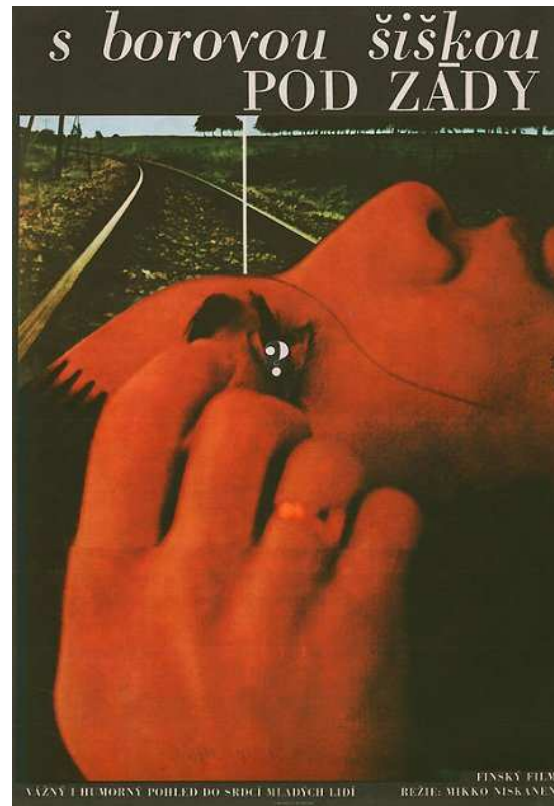
Nová vlna a Finsko

- Funkce jump-cut
- V létě v pět hodin (Kesällä kello viisi, Erko Kivikoski, 1963)
- Here You Are Today (Tänään olet täällä, 1966)
 - Nejednoznačné formální experimentování

Nová vlna a Finsko

- Mikko Niskanen
- *S borovou šiškou pod zády* (1966)
- Pozdější –
využívá konvencí
použitých jinde

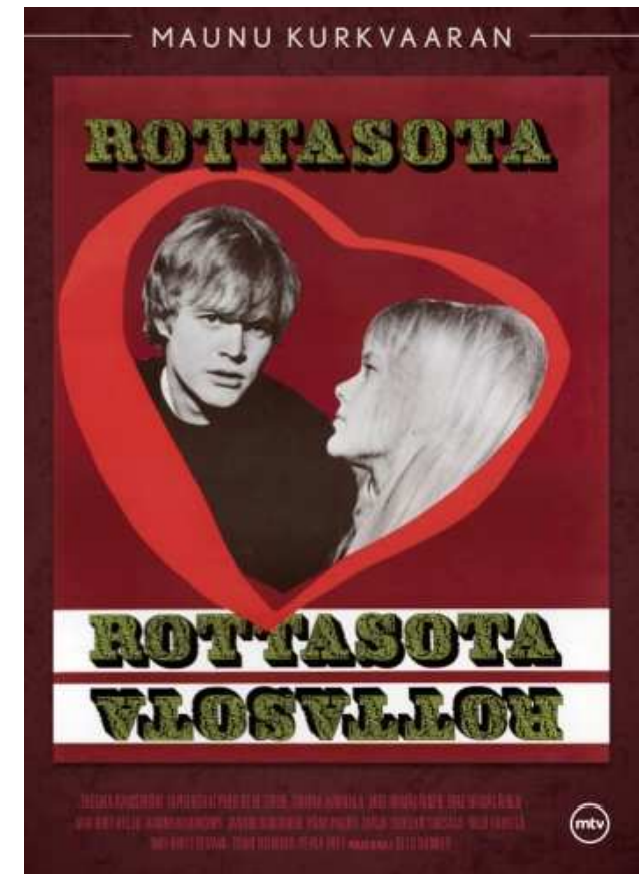
Nová vlna a Finsko

- Vyprázdňené pohyblivé záběry
- Maunu Kurkvaara
 - Meren juhlat (1963; Feast by the sea)
 - Moře a plavba – klíčové prvky

Nová vlna a Finsko

- Odkazy na popkulturu
- Používání populární hudby
 - Lapualaismorsian (1967)
- Rétorika a obsažené sdělení
 - Přelom 60. a 70. let na síle nabývá politický aktivismus
- Otevřené konce

Bezradní (1967) – r. Mikko Niskanen

- „Ospalé Helsinky, probouzející se do liberální revoluce. Skupina studentů založí amatérský soubor s cílem ovlivňovat veřejné mínění skrze současné politické divadlo. Zkoušení nové inscenace o finských dějinách, provázené bouřlivými debatami, milostnými schůzkami a protest songy, vyústí do nadšených oslav Majálesu.“

Työmiehen päiväkirja (1967)- r. Risto Jarva

- "Deník dělníka (1967), sociální drama režiséra Risto Jarvy, vypráví příběh manželství dělníka Juhaniho Vehoniemiho (Paul Osipow) a jeho ženy, úřednice Ritvy (Elina Salo). Dlouhé dojíždění a neustálé starosti o peníze se odrážejí v každodenním životě dělnické rodiny. Juhani získá práci předáka v Tampere a stále více se vzdaluje své ženě."

Anneli Sauli

A co Norsko? Švédsko?
Dánsko?

Další skandinávské kinematografie

- Norsko
 - Erik Lochen
 - Jednotky modernistických filmů až do 2. pol. 60. let

- Švédsko
 - Bo Widerberg
 - Jan Troell

- Dánsko
 - 60. léta

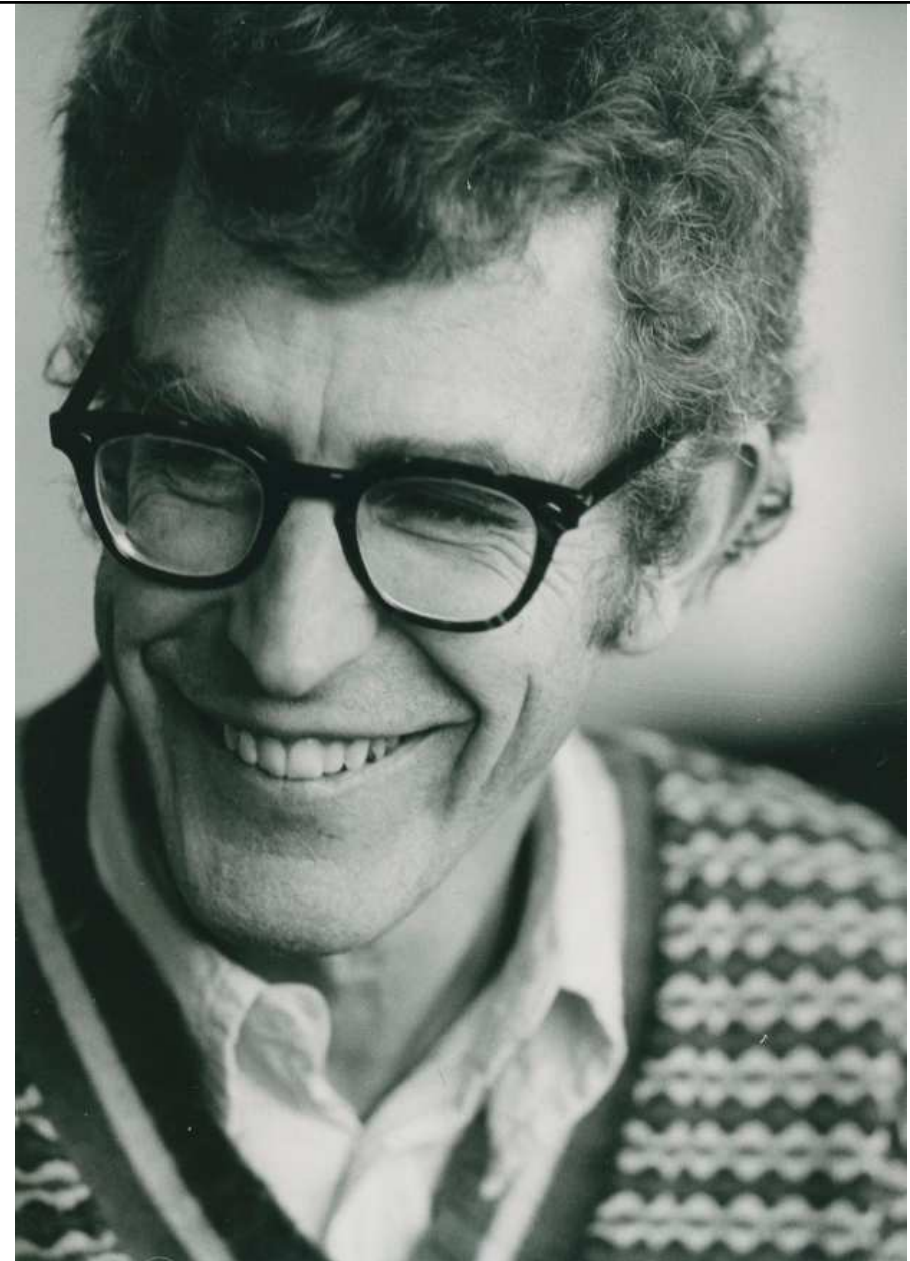
Bo Widerberg

- Havraní čtvrť (1963)
 - Hl. hrdina mladík z chudé rodiny
- Láska 65 (1965)
- Sociálně-kritické filmy
 - Heja Roland! (1966)

Mladý Roland chce psát. Zoufale potřebuje peníze, a tak se nechá zaměstnat v reklamní agentuře. Dostane se do oddělení reklamy na kosmetiku. Je pověřen, aby provedl průzkum trhu s novým prostředkem proti pupínkům.
 - Elvira Madigan (1967)

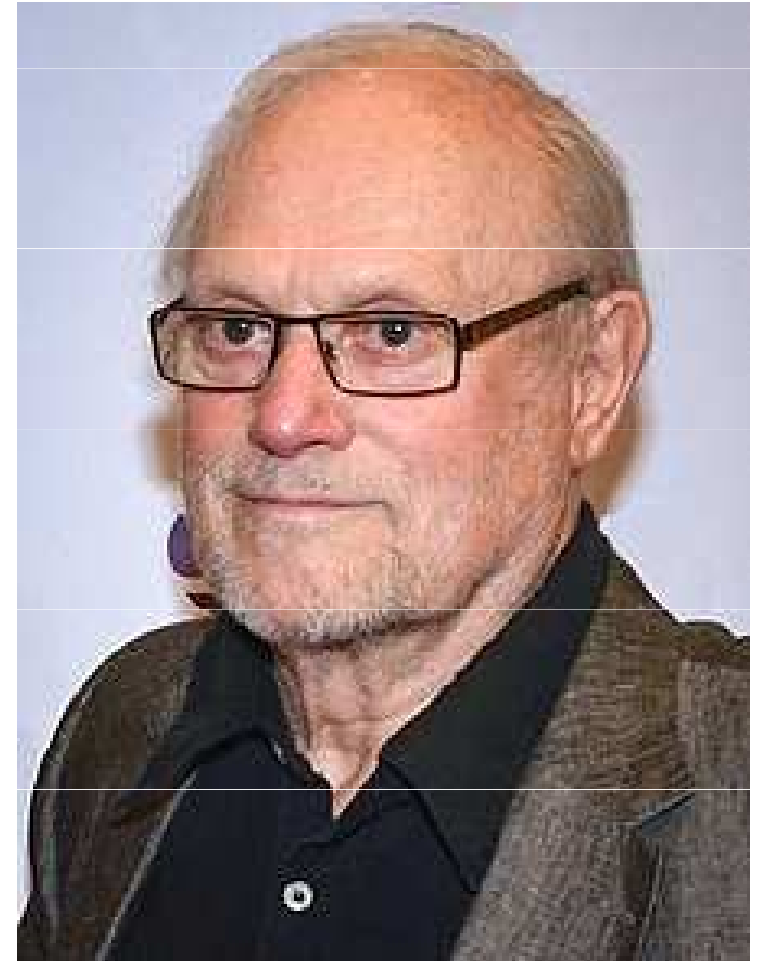
Sixten jako příslušník šlechty a švédský důstojník má před sebou skvělou kariéru. Nešťastně se však zamiluje do Elvíry, která se živí jako provazolezkyně a kvůli ní uteče od rodiny a nakonec dezertuje i z vojny.
 - Joe Hill (1971)

Životopisný film o švédském dělnickém aktivistovi z počátku 20. století

Jan Troell

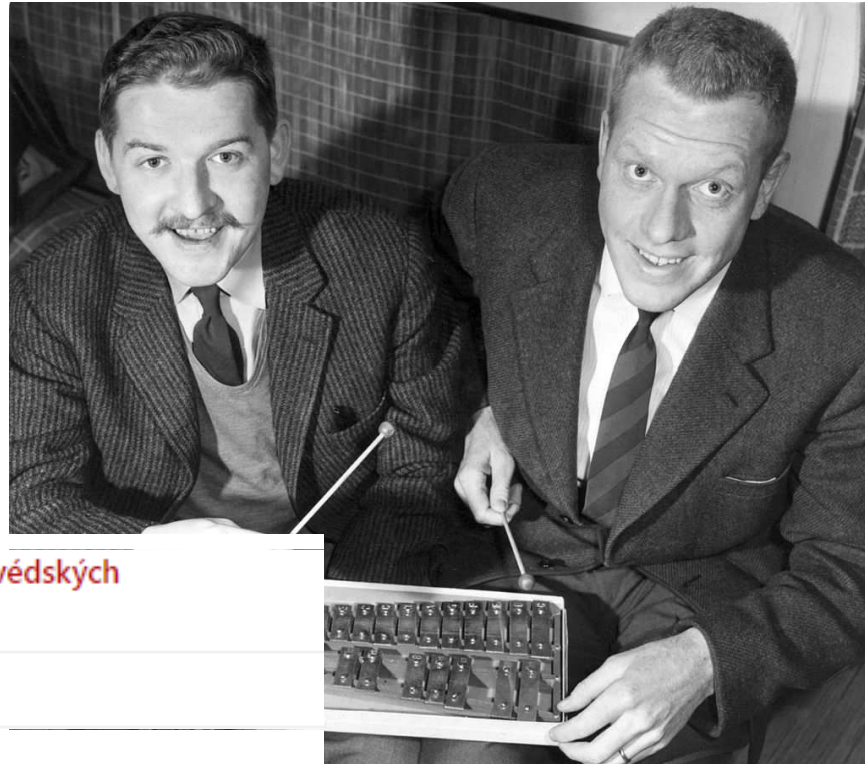
- 4x4 (1965)
- Takový je můj život (1966)
 - Pohled na Švédsko v době 1. sv. války, hl. hrdina?
- Ten musí jít z kola ven (1968)
 - Film o učiteli terorizovaném žáky
- Vystěhovalci (1971)
 - Film o švédských emigrantech do USA, 19. století
- Nová země (1972)
 - Pokračování

Dánsko

- Změny v organizaci průmyslu v 60. letech
- 1964 – nový zákon
 - Změny financování
- Gertrud (1964)
- Palle Kjerulff-Schmidt – Weekend (1962)
- Henning Carlsen – Starvation (1965)

Projekce

- 1981 ■ SOPOR: Marné hnutí odporu švédských občanů
- 1978 ■ Picassova dobrodružství
- 1975 ■ Pustte vězně ven, jaro je tady!
- 1972 ■ Muž, který přestal kouřit
- 1971 ■ Jablečná válka

197 Zápatí prezentace

MUNI
ARTS

MUNI
ARTS

Skandinávie – 70. a 80. léta

Skandinávie

- Společenské proměny – Levicové směřování
- Změna struktury filmových průmyslů a Systémy podpory domácího průmyslu
- Typy vyráběných filmů
- Umělecká x komerční produkce
- Provázanost se zahraničím

Dánsko

- 60. léta – malý počet velkých společností
- 70. léta – velký počet malých společností
- 1966 – dánská filmová škola
- Filmový fond x Státní filmová rada
- 1972 – Dánský filmový institut
- Zrušení cenzurní instituce

Filmová tvorba?

- „Max je oblíbený učitel na státní škole, který potřebuje nového ředitele. Ve snaze zlákat ho na uvolněné místo si chlapci najmou striptérku, aby učitele svedla.“

- Série 8 filmů
- Zodiac-films

201 Zápatí prezentace

Mazurka på sengekanten

Q Vše : Více

Nástroje

Přibližný počet výsledků: 1 160 (0,20 s)

txxx.com > videos > mazurka paa s... · Přeložit tuto stránku

[Mazurka Paa Sengekanten - Porn video - TXXX.com](#)

Mazurka På Sengekanten.

TXXX.com · Anal in the shower

www.youtube.com > watch

[Mazurka på sengekanten 1970 - YouTube](#)

Mazurka på sengekanten 1970. 3.4M views 7 years ago. Ken Kerr: Ken Kerr. 4.5K subscribers. Subscribe. 2.2K. I like this. I dislike this.

YouTube · Ken Kerr · 19. 10. 2015

mat6tube.com > watch · Přeložit tuto stránku

[mazurka på sengekanten ~ \(danmark,1970\) - Mat6Tube](#)

Watch hot porn movie ~ **mazurka på sengekanten** ~ (danmark,1970)

Mat6Tube · 3. 4. 2022

xhamster.com > videos > mazurka-... · Přeložit tuto stránku

[Mazurka Paa Segekaanten, Free Cowgirl Porn ea | xHamster](#)

Watch **Mazurka** Paa Segekaanten video on xHamster, the greatest sex tube site with tons of free Danish Outdoor Sex & Mature porn movies!

Xhamster.com · Auntyhunter40 · 6. 3. 2020

Filmová tvorba

- Žánrové filmy
 - Rodinné, parodie, krimi, westerny
- Parodie
 - Olsenbanden (1968)
 - Norská verze
 - Švédská verze
- Úpadek lidových komedií na konci 70. let

Filmová tvorba?

- Kritika rozdělování finanční podpory
 - Hærværk (1977)
 - Mnoho tváří Ježíše Krista (1975)
- 80. léta
 - Rozšíření americké kultury – navázání na další zboží a produkty

Filmová tvorba – umělecky orientované

– Bille August –

- Pelle dobyvatel(1981)
- S nejlepšími úmysly (1992)

– Gabriel Axel

– Lars von Trier

- Evropská trilogie – Prvek zločinu (1984), Epidemie (1988), Evropa (1991)

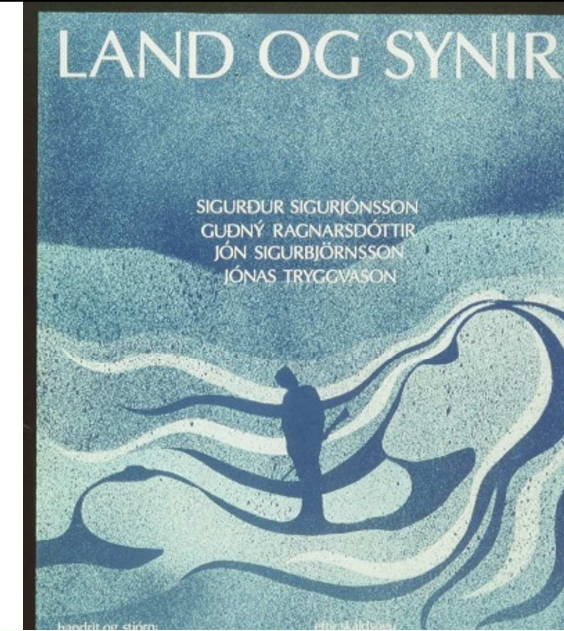
– Helle Ryslinge

- Flamberede hjerter

Islandský film

- Konec 60. let
- Nástup televize
- Filmový fond -> financování
- 1979/1980
- 3 celovečerní filmy s vysokou návštěvností
- 1984 – změna zdanění kin
- 1986 – vládní podpora fondu
- Tendence nikoliv žánry

205 Zápatí prezentace

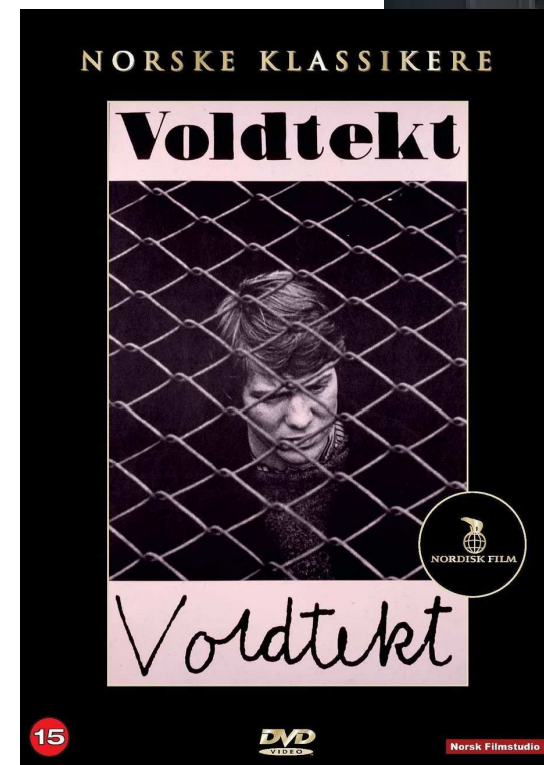
Norsko?

- Ekonomický vzestup a radikalizace norského politického života
 - 1968 – **studentské bouře** (v Norsku demonstrace proti Vietnamu, atomové bombě)
 - 1969 – **první vrty** v Severním moři => Norsko jedním z největších producentů ropy na světě
 - 1972 – **referendum o vstupu do EHS**. Zamítnuto.
 - 1973 – Vznik **AKP (m-l)** Arbeidernes Kommunistparti (marxist-leninistene)
- Upozadění modernistických tendencí

Filmová tvorba

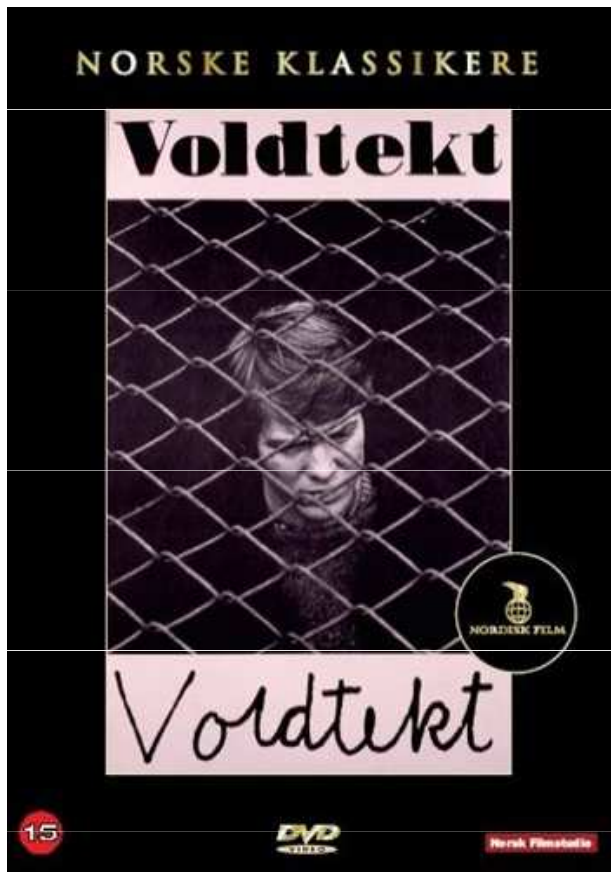
- Období nové střízlivosti
 - Film – prostředek politické propagandy
 - Oddvar Bull Tuhus
Streik! (1974)
 - Anja Breien
Znásilnění (1971)
 - Některé filmy populární x pokles návštěvnosti
- Nástup žen režisérek
 - 70. léta – Nicole Macé, Anja Breien, Laila Mikkelsen
Vibeke Løkkeberg – Zrada (1981)
 - 80. léta – Unni Straume, Eva Isaksen
 - Tematická proměna

207 Zápatí prezentace

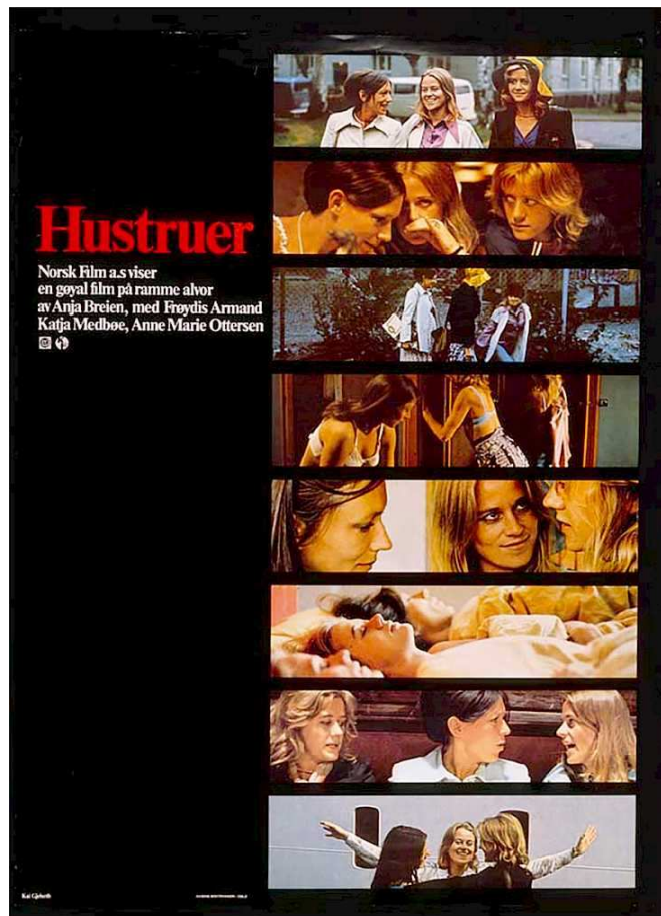

MUNI
ARTS

Filmová tvorba – Anja Breien

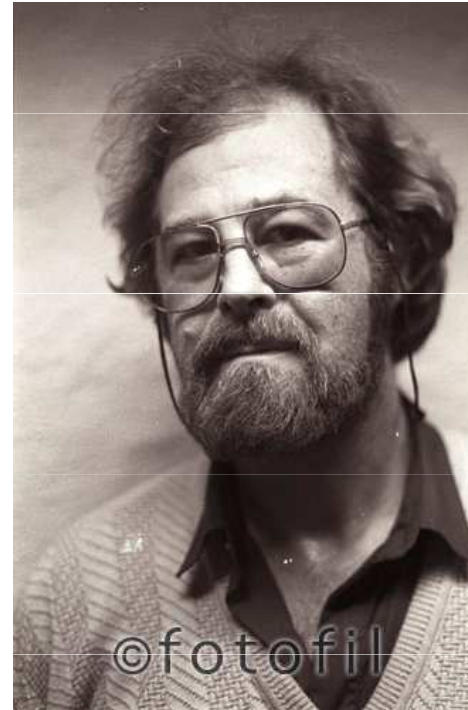
208 Zápatí prezentace

MUNI
ARTS

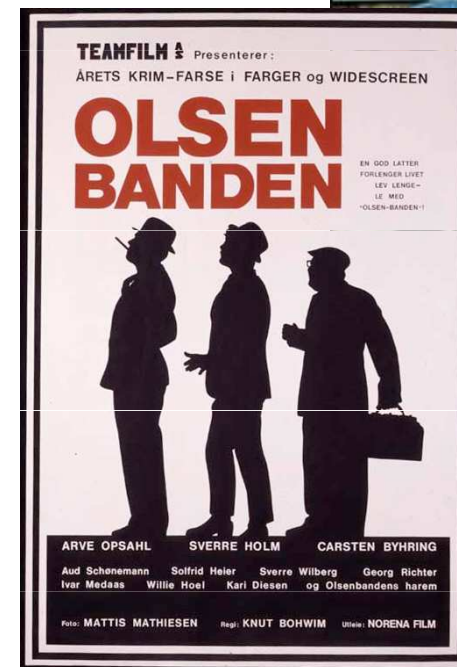
Politický dokument

- Matte Waldman
- Sølve Skagen
- Komu patří údolí Tyssedal?
(Hvem eier Tyssedal), 1975
- Stát na svém! (Stå på), 1976
- Napříč zákonem (Tvers
igjennom lov), 1979

Podmínky tvorby a populární filmy

- Pokles popularity domácí produkce
 - Výjimky
 - Velká cena na Sevřeném srázu (Flåklypa Grand Prix), (1975), Ivo Caprino
 - Olsenbanden 1969-1984 – 13 filmů
- Růst produkce díky státním zárukám a koprodukční strategii Norsk film A/S

Proměna mediálního prostředí v 80. letech

- 1981-86 pravicová vláda Kåre Willocha
 - liberalizace, deregulace, privatizace a komercializace médií
 - rozpuštění vysílací monopol (rozhlas i televize)
 - privatizace mediálního trhu – společnost Orkla skupuje týdeníky, kabelové stanice, noviny a nakladatelství (rodí se mediální gigant)
 - 80. léta rozšíření videopřehrávače, pokles návštěvnosti kin v tomto desetiletí o třetinu

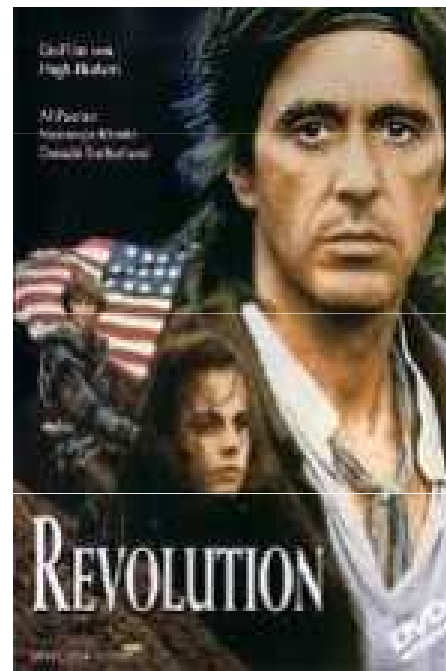
Filmová tvorba

- Lasse Glom
- 1981 – „dívčí rok“
 - Z 9 filmů 3 natočily ženy – feministická perspektiva
- 1985 – skupina úspěšných filmových produkcí

„Zmezinárodnění“

- Koprodukce
- Využití norského kapitálu
 - Buena Vista, Goldcrest
- Cílení produkce na mezinárodní trh
- Žánrová proměna
 - Sociální dramata -> akční filmy, černé komedie

Akční thrillery

Den 9 april 1940 sänktes den tyska kryssaren Blücher i Oslofjorden.
Nästan 50 år senare är någon beredd att döda för hemligheterna hon tog med sig i djupet...

NORSK FILM A/S presenterar **HELGE JORDAL** från **ORION'S BÄLTE** i en isande nutidsthriller om gömda hemligheter och högförräder!

Blücher

HEGE SCHØYEN · HELGE JORDAL · FRANK KROG

och JACK FJELDSTAD · FINN KVALEM · REIDAR SØRENSEN · BJØRN FLOBERG
MIKE SEAN WRIGHT · GEIR BØRRESEN m.fl. · MUSIK: LILLEBJØRN NILSEN och ARILD ANDERSEN
FOTO: HARALD PAALGÅRD · REGI: ODDVAR BULL TUHUS

SANDREWS

EN FILMEFFEKT-PRODUKSJON

etter...
RUBICON

Noe fryktelig har skjedd med mennene på Rubicon...
En isnende thriller fra teamet bak suksess-filmen «ORION'S BELTE»

SVERRE ANKER OUSDAL · ELLEN HORN · TORALV MAURSTAD
JACK FJELDSTAD · EWA CARLSSON

Manus: LARS JOHNSEN & LEIVDOR RISA
Produksjon: OGS ANGERSEN Regi: LEIVDOR RISA
Foto: HARMONISUTGANGS, Sjøstrand, BRUDE KROG
Musikk: GARETH NORMAN, WENT AUSTRI

ORION'S BELT

Starring HELGE JORDAL, SVERRE ANKER OUSDAL, HANS OLA SOBIE, KJERSTI HOLMEN

Screenplay by RICHARD HARRIS

Edited by BJORN BREIGUTU, YNGVE REFSETH

Produced by DAG ALVEBERG, PETTER BORGLI

Directed by OLA SOLUM

NEW WORLD PICTURES

Akční thrillery

- Nils Gaup
 - Stopař (1987)
 - Hakon Hakonsen (1990)
 - Hodet over vannet (1993)
- Přetrvávání tvorby žánrových nápodob hollywoodského filmu

Oživení modernistické tradice

- X (1986) –
Oddvar Einanson
- Is-Slottet (1987)
 - Per Blom

Projekce

VALEHTELIJA

Aki Kaurismäki

*Pirkko Hämäläinen
Juuso Hirvikangas
Esiintyvät taiteilijat Juice Leskinen & Slam*

Ohjaus:

Mika Kaurismäki

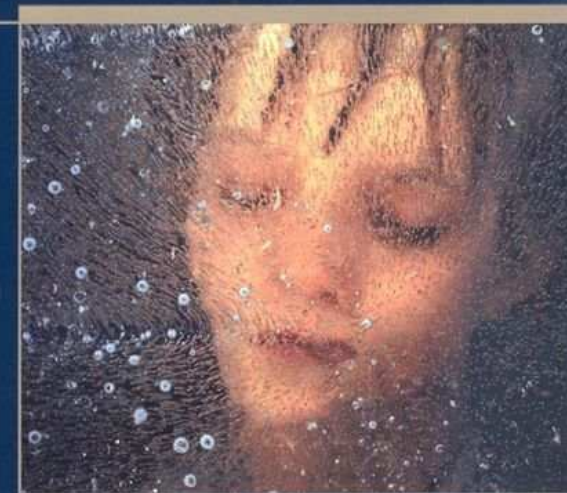
Tuotanto:

Mika Kaurismäki ja Hochschule für Fernsehen und Film München BRD

217 Zápatí prezentace

Is-slottet

Etter romanen av Tarjei Vesaas

REGI: PER BLOM

MUNI
ARTS

Skandinávie – 70. a 80. léta

Část 2/2

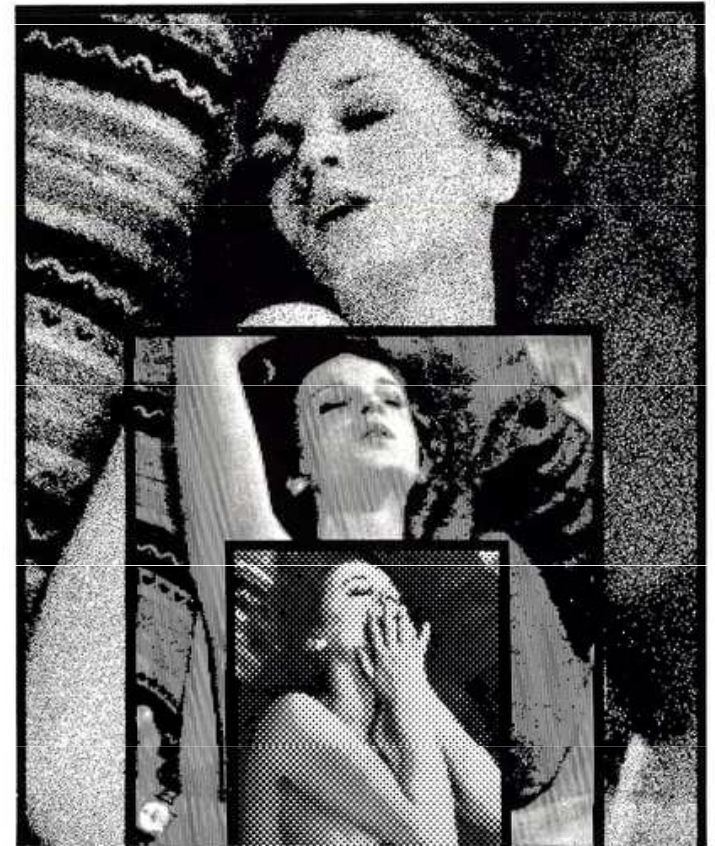
Švédsko a Finsko

- Vliv politické situace
- Setrvalá krize
- Změny na trhu
- Změny ve státní podpoře kinematografie
- Druhy produkce

Švédsko

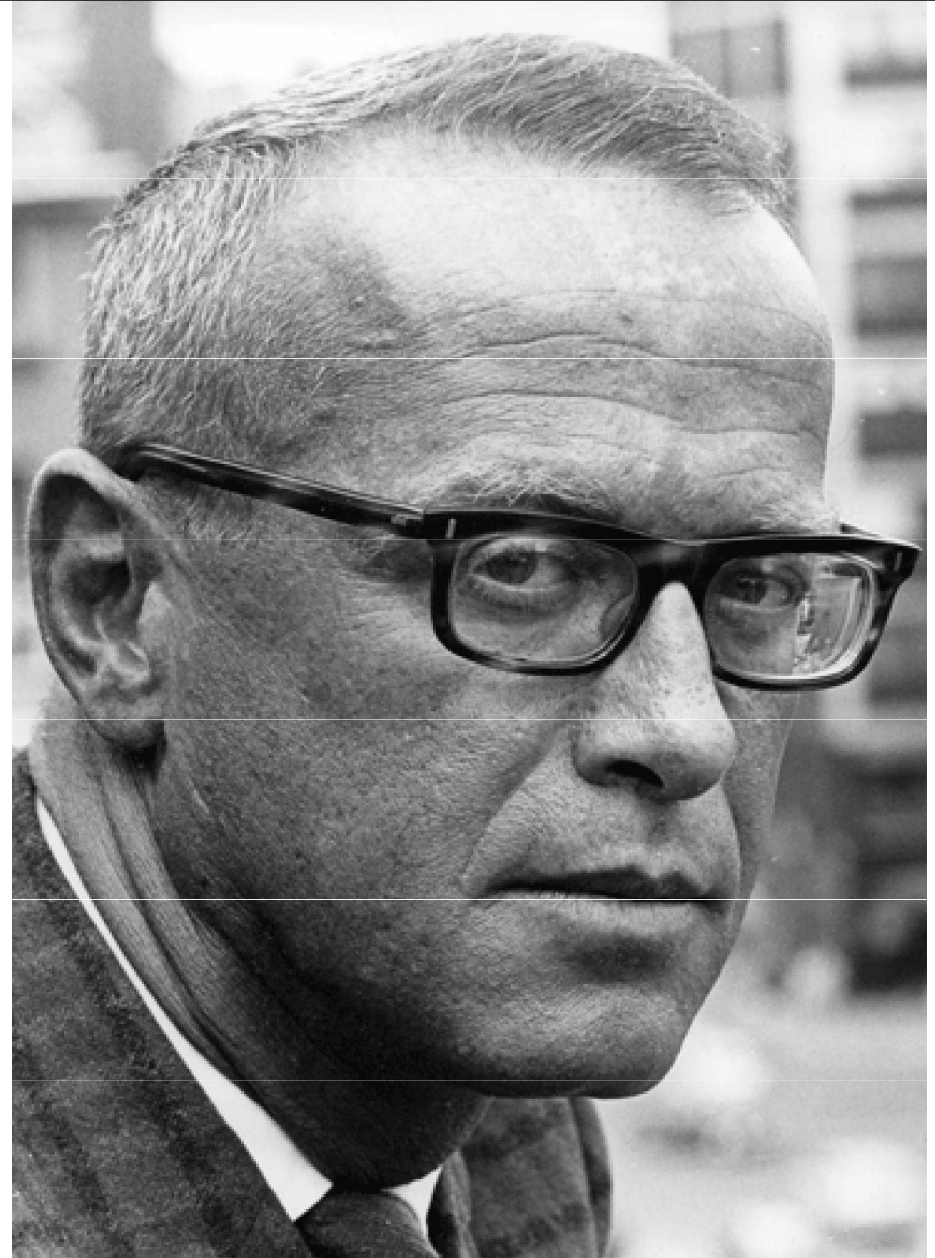
- Úpadek 70. let
 - Sandrews
 - Svensk Filmindustri
- Nástup videotechnologie
- Přes krizi růst počtu společností – proč?
- Pětina filmů? – PORNOGRAFIE
- Popularita švédské kinematografie

Maid In Sweden

Švédsko

- Harry Schein proti všem
- Personální proměny Svensk Filmindustri
- 1976 – změna vlády – změna směřování Svensk Filmindustri
 - Jörn Donner ředitelem
 - Klas Olofsson

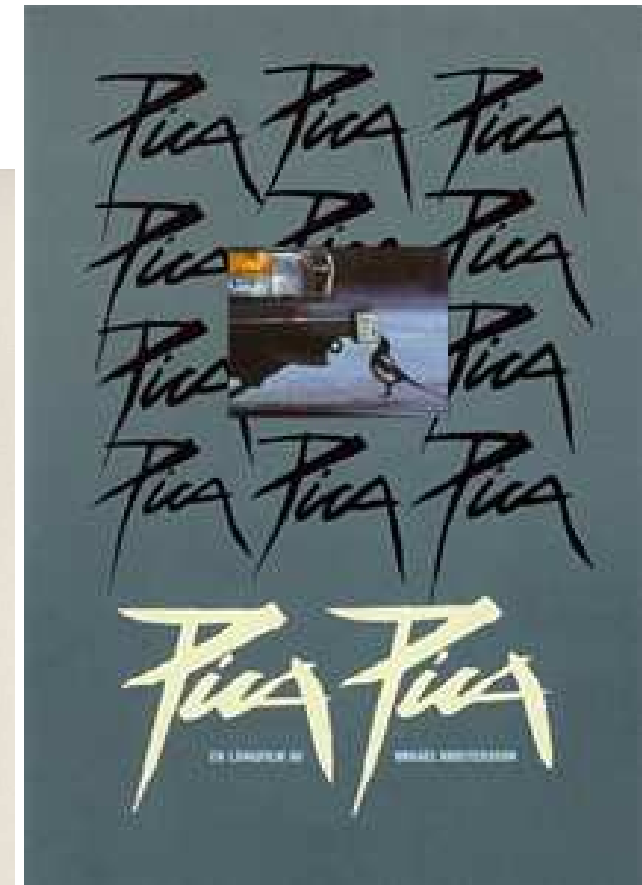
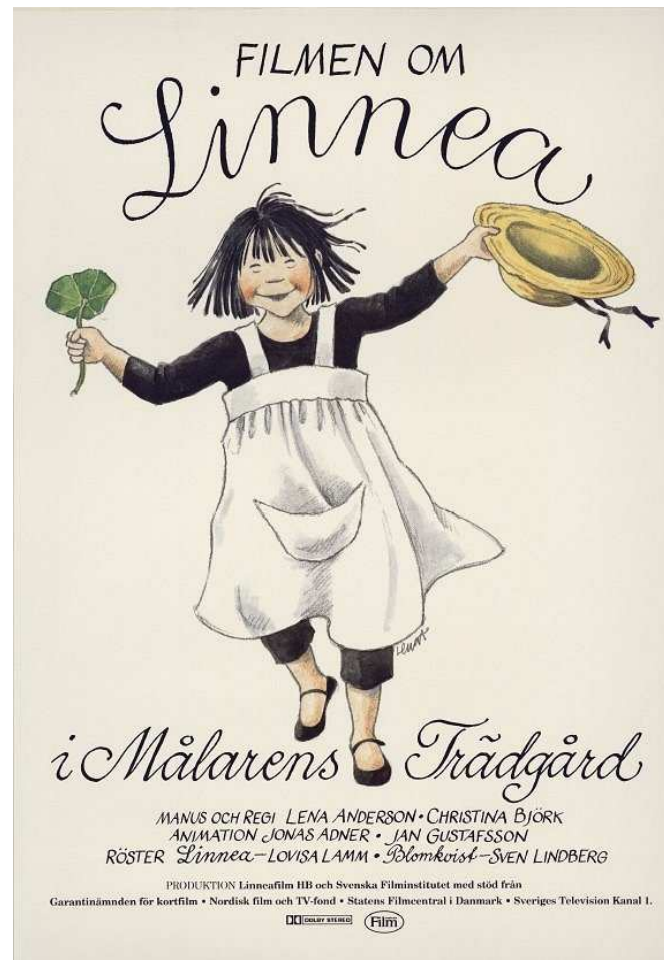
Švédsko

- Hans Alfredson & Tage Danielson
- Hans o Tage
- Stejní spolupracovníci –
Gösta Ekman - [Jönssonligan](#)
Lasse Åberg – [Trazan apansson](#)

Švédsko

- Švédský filmový institut
 - Ambiciozní produkce
 - Tarkovskij – Offret (1985)
 - Dokumentární
 - Pica pica (1987)
 - Animované filmy
 - Rotta (1990)
 - Linnea i Målarens trädgård (1992)
- Narušení dominance vertikálně integrovaných společností

Švédsko

- 70.-80. léta – počátek finanční krize
 - Růst cen ropy
- 1982 – dohoda o filmu a videu
- SFI – rozdělení na výbory rozdělující finance
- 1992 – další smluvní úprava přerozdělování financí

Švédsko a filmy o dětství

- Zanedbávání výuky dějepisu vzhledem ke švédské historii
 - Obrácení k dětem
 - 2. pol. 70. let
 - Nová zpracování Astrid Lindgrenové
 - Obrat k minulosti, ale utopické
- Idea „Folkheimu“
- Přistěhovalectví
 - Suzanne Osten

Finsko

- 1964 – Změny financování
 - Míra zdanění domácích a dovezených filmů
 - Osvobození malých kin
 - Možnost získat zpět peníze z daní
- Několik různých filmových rad
- Nutnost podpory
 - Nízká kvantita výroby

Finsko

- Institucionalizace
- Filmová nadace
 - 1975 – Sakari Toivanen – útok na nadaci
- Finský filmový archiv
 - 1958 – členem FIAF
 - 1962 – zaměstnanci mají nárok na odměnu
 - 1972 – investice do obnovy sbírek
 - 1979 – zestátnění
 - 1986 – nový depozitář

FINNISH FILM
FOUNDATION

Finsko

- Politizace filmové tvorby
- Počátek politizace v sociální situaci 50. let
 - Urbanizace
 - Měsíc je nebezpečný (1962)
 - Deník dělníka (1967)
 - „outsideři“
- Naturalismus ve finské tvorbě
 - Rauni Mollberg – Země je hříšná píseň (1973)

Finsko

- Naturalismus ve filmové tvorbě
- Pirjo Honkasalo & Pekka Lehtose –
Tulipää (1980)
 - Algot Untola
- Perti Spede Pasanen
 - [Uuno Turhapuro](#)
 - Populární komická postava
- Remaky
 - Tuntematon Sotilas (1985)

tuntematon sotilas 🔍 filmy seriály tvůrci uživatelé

Filmy

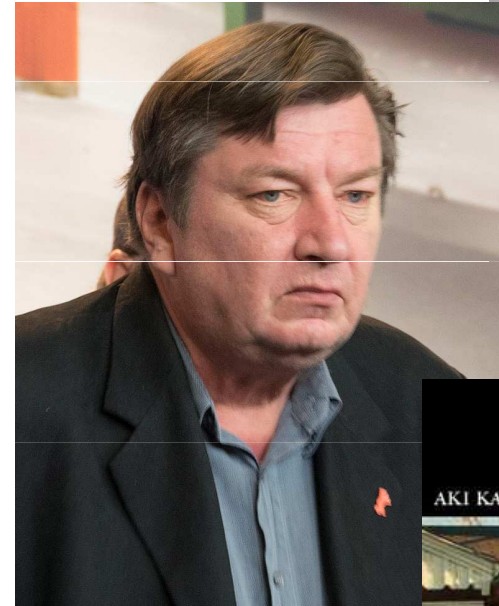
- **Neznámý voják (2017)** (Tuntematon sotilas)
Finsko / Belgie, Válečný / Drama
Režie: Aku Louhimies Hrají: Eero Aho, Johannes Holopainen
- **Neznámý voják (1985)** (Tuntematon sotilas)
Finsko, Drama / Válečný
Režie: Rauni Mollberg Hrají: Risto Tuorila, Pirkka-Pekka Petelius
- **Neznámý voják (1955)** (Tuntematon sotilas)
Finsko, Drama / Válečný
Režie: Edvin Laine Hrají: Kosti Klemelä, Heikki Savolainen
- **Tuntematon sotilas (2009) (TV film)**
Finsko, Drama / Válečný
Režie: Mikko Kuparinen, Kristian Smeds Hrají: Henry Hanikka, Jouko Keskinen

Finsko

- Šíření videa
 - 8500 videoautomatů
- Dominance US produkce
- Stabilizace počtu kin a rozvoj venkovských kin
- Závislost produkce na Nadaci

Finsko – nová generace

- Kaurismäki – 1981 – Villealfa
- Aki – Zločin a trest (1983), Hamlet [podniká](#) (1987), proletářská trilogie Stíny v ráji (1986), Ariel (1988), Děvče ze sirkárny (1990), Leningradští kovbojové dobývají Ameriku (1994)
- Mika – Lhář (1981), Vyvrhelové (1982), Papírová hvězda (1989), Zombie a vlak duchů (1991)

AKI KAURISMÄKI – elokuva

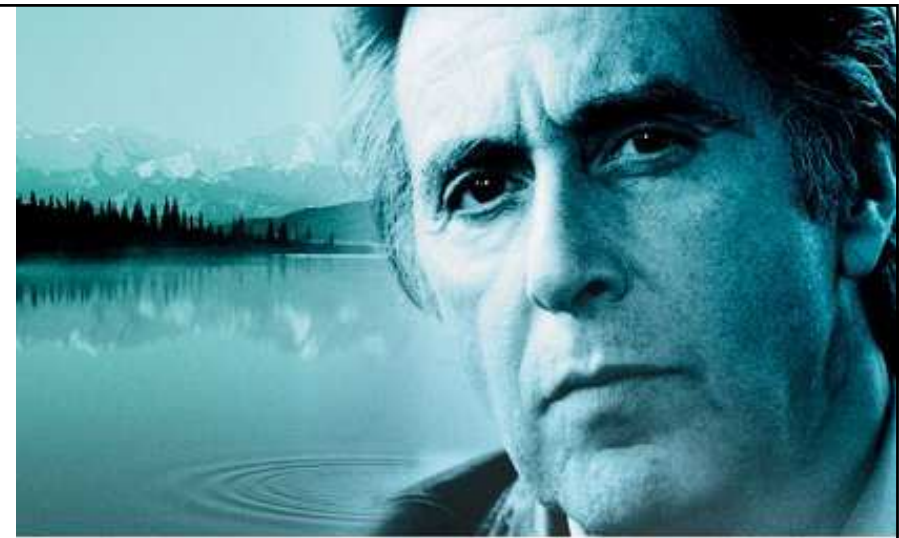
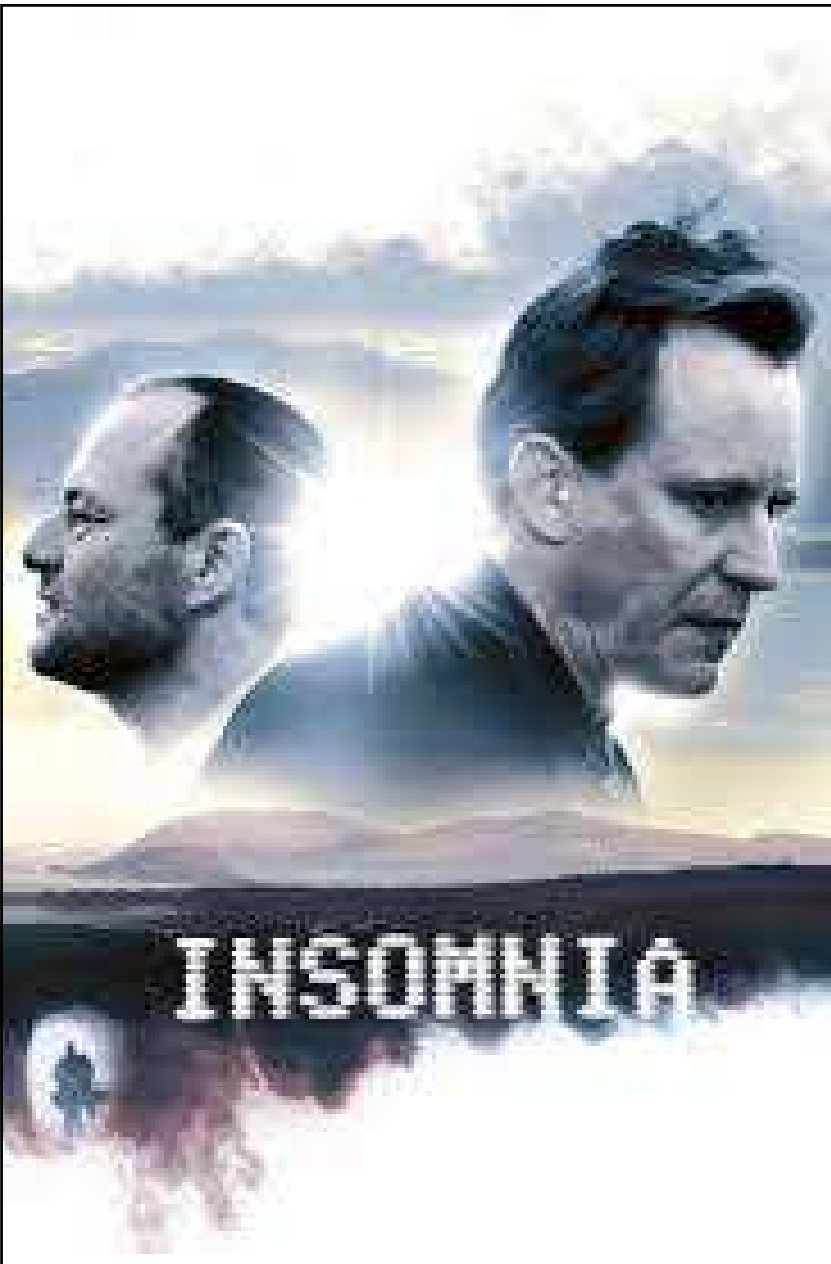
Finsko

- Pekka Parika
 - Talvisota (1989)
- Pirjo Honkasalo
 - Mysterion (1991)

Conclusion – společné rysy napříč zeměmi

- Instituty/nadace na podporu kinematografie
- Rozpad studiové struktury
 - Změna systému produkce
- Politika a filmová tvorba
- Úpadek umělecky výbojných tvůrců => sledování divácké poptávky
- Navracení témat a motivů – proč?
- Transnacionální přenosy napříč kinematografiemi – proč?

INSOMNIA

MUNI
ARTS

Skandinávské kinematografie od 90. let

Skandinávské kinematografie od 90. let

- Změny politického klimatu
- Důraz na mezinárodnost lokálních kinematografií
- Posilování pozic významných filmařů v důsledku oslabení velkých studií
 - Mezinárodní koprodukce
 - Změny produkčního systému
 - Festivalová distribuce

Skandinávské kinematografie od 90. let

Domácí produkce a její (ne)popularita

- Finsky mluvené = méně kvalitní
- Dominance amerických a anglicky mluvených

Průzkum z roku 2008

- 15-34 let – 69 % považuje domácí za méně zajímavé
- Respondent, který konstatoval zlepšení stavu tvorby, stále preferoval zahraniční

Průzkum 2011

- Vares-Pahan suudelma – 5. neúspěšnější film sezony, 1. – Harry Potter a relikvie smrti: část 2

Skandinávské kinematografie od 90. let

- Snaha o vytvoření celoevropského trhu
- Otázka:
 - „Jak čelit Hollywoodu?“
 - „Má smysl udržovat kinematografii v chodu, když Hollywood dá divákům co chtějí?“
- Rozdílná funkce filmů na lokální a mezinárodní úrovni
- Pozitivní vliv americké dominance?
 - Udržuje v chodu infrastrukturu kin

Skandinávské kinematografie od 90. let

- Kontext fungování kinematografie v 90. letech
- Evropské programy na podporu kinematografie
 - MEDIA
 - EURIMAGES

Severské výrobní spolupráce

- Dánsko – vzor globalizace kinematografie malého národa
- Zasazení do rozpoznatelných lokálních podmínek nemusí bránit atraktivitě v globálním měřítku
- Nadnárodní produkce – spolupráce a oběh nikoli společné kulturní dědictví
 - Festivalová spolupráce - 1978
 - Severský filmový a televizní fond 1992
 - Cannes – Focus on Nordic film

Severské výrobní spolupráce

- Struktura financování Fondu
 - 1/3 – Rada severských ministrů
 - 1/3 – národní finanční instituce
 - 1/3 – televizní stanice
- Koordinace – národní instituce
- Upevňování spolupráce a umožnění volného pohybu talentů
- Využití ze strany filmařů?
- Profilace na festivalech?
- Aki Kaurismäki vs. Lars von Trier

Studiový systém

- Dělbba práce
 - Lidský kapitál, Fyzický kapitál, Finanční kapitál
 - Sociální a technické vztahy v rámci výrobního sektoru
- Oddělení manažerskoorganizační roviny od kreativní
- Jasně definice kompetencí jednotlivých profesí a jejich oddělení
- Struktura průmyslu – míra vertikální integrace
- Změna kinematografie souběžně se změnou struktury průmyslu

Producentický systém produkce – Marko Röhr

- 1994 – propad finského filmového průmyslu na úroveň roku 1974
 - Finanční problémy v distribuci
 - Jaké byly důvody?
 - Udržitelnost produkce a počet filmařů?
- Marko Röhr
 - Nejúspěšnější odvětví dosahují v nadnárodním prostředí vertikální integrace
 - 80. léta – vymezoval se vůči byrokratickému systému 80. let
- Nová generace režisérů spojená ekonomickým přístupem – Ekonomická škola v Helsinkách

Producentický systém produkce – Marko Röhr

- Producenti iniciují projekt a vybírají režiséra podle vhodnosti látky
 - Úspěch filmů na konci 90. let
- Ideální model financování podle Röhra
 - Financování malých produkčních společností velkými státem podporovanými subjekty
 - Financování na základě projektů a specifických typů podpory
- Význam mezinárodního prostředí
 - Evropské zdroje financování – základ úspěchu
 - Opatrnost při exportu

Producentický systém produkce – Finsko

- Navzdory významu internacionalizace Röhr zastává národní kinematografii jako významnou komerční taktiku
 - Finské prvky nejsou na škodu komerčním zájmům
- 2 způsoby nadnárodní filmové tvorby
 - Klaus Härö – transnacionalismus po obsahové stránce
 - Aki Kaurismäki – osobitý „nefinský“ styl

Producentický systém – Klaus Härö

- Vzory – Jan Troell & Bille August
- Kameraman – Jarkko T. Laine
- Svázání možností práce stanovenou pracovní dobou
 - Rozdíl Finsko x Švédsko
- Estetický ideál –
 - osobní a lokální přístup a zároveň vyprávění univerzálního příběhu => zavádějící transnacionalismus
- Inspirace Troell, Nový Hollywood

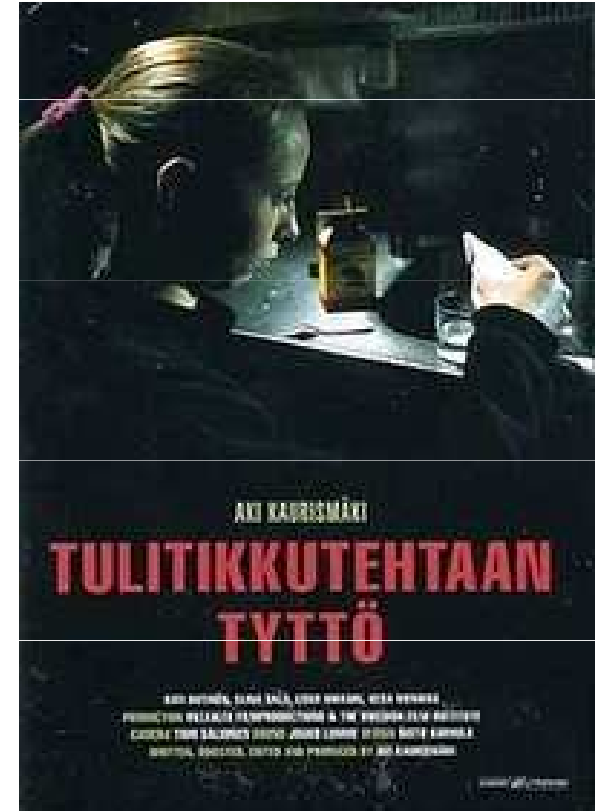

Producerský systém – Klaus Härö

Producentický systém – Aki Kaurismäki

- Nadnárodní estetika různých zdrojů
- „Jsem eklektický člověk, takže všechno ovlivňuje všechno. Robert Bresson mě ovlivnil přímo a trvale. Ale asi nejvíc mě ovlivnilo vyprávění klasického hollywoodského béčkového filmu“
- Klasické, modernistické a postmoderní prvky
- Rozpornost – působí finsky ale nejsou finské
- Kaurismäki využívá styl starých filmů jako výchozí bod a přepracovává ho, mísí dohromady různé prvky

Producerský systém – Aki Kaurismäki

250 Zápatí prezenta

Film a festivaly

- Distribuční síť – význam vzrostl po 2. světové válce a následně přetrvával
- Od 60. let podpora „kulturního exportu“
 - Finská filmová nadace dotovala účast na festivalech – výroba kopií, cestovní náklady
- 90. léta – převaha komerčního vývozu, cílem je zvýšit vývoj nikoliv export kulturních hodnot
- Snaha propojit účast na zahraničních festivalech s komerčním úspěchem

Film a festivaly

- Po roce 2000
 - Exponenciální nárůst počtu filmů a festivalů => nestačí už jenom se zúčastnit
- FFF
 - podpora mezinárodní komerční distribuce
 - Snah prosadit filmy do soutěží na A festivalech
- Nutnost vytrvalosti a dlouhodobé účasti
- Vliv nových distribučních technologií

Otázky

- Jak se proměnil produkční systém na přelomu 80. a 90. let?
- Jakou formu měly nadnárodní spolupráce? Co to byl Severský filmový fond?
- Jaké konkrétní rozdíly byste byli schopní popsat v producentském přístupu k filmové produkci oproti studiovému systému?

Zápati prezentace

Projekce – Po svatbě (2006), Susanne Bier

- R. Susanne Bier
- Zentropa
 - Sisse Graum Jørgensen
- 3 mil. Euro rozpočet – Zentropa, DFI, DR Dánsko a SVT Švédsko a Severský filmový a TV fond
- Předprodej – USA na základě scénáře, napojení Susanne Bier na anglické prostředí
- 3. spolupráce Bier s Anders Thomasem Jensenem

Projekce – Po svatbě (2006), Susanne Bier

1. Natáčení musí probíhat v reálu, na místě děje. Dovážení rekvizit není přípustné.
2. Zvuk a obraz nesmí být nahrávány odděleně.
3. Kamera musí být držena v ruce. Je povolen jakýkoli pohyb nebo nehybnost dosažitelná v ruce.
4. Film musí být barevný. Speciální osvětlení je nepřipustné
5. Optické efekty a filtry jsou zakázány.
6. Film nesmí obsahovat povrchní akci.
7. Časový a geografický posun je zakázán.
8. Béčkové filmy nejsou přípustné.
9. Formát filmu musí být Academy 35mm, s poměrem stran 1,37:1 (tj. ne širokoúhlým).
10. Režisér nesmí být uveden v titulcích.

MUNI
ARTS

Skandinávské kinematografie od 90. let

- Dogme 95
- Americké remaky
- Žánry
- „wrap-up“
- Poslední projekce

Dánsko

- Dogma 95
 - 13. března 1995 – konference *Le cinéma vers son deuxième siècle*
- Lars von Trier – "V podnikání s extrémně vysokými rozpočty jsme usoudili, že bychom měli co nejvíce vyvážit dynamiku."

Dogme 95

1. Natáčení musí probíhat v reálu, na místě děje. Dovážení rekvizit není přípustné.
2. Zvuk a obraz nesmí být nahrávány odděleně.
3. Kamera musí být držena v ruce. Je povolen jakýkoli pohyb nebo nehybnost dosažitelná v ruce.
4. Film musí být barevný. Speciální osvětlení je nepřípustné
5. Optické efekty a filtry jsou zakázány.
6. Film nesmí obsahovat povrchní akci.
7. Časový a geografický posun je zakázán.
8. Béčkové filmy nejsou přípustné.
9. Formát filmu musí být Academy 35mm, s poměrem stran 1,37:1 (tj. ne širokoúhlým).
10. Režisér nesmí být uveden v titulcích.

Dogme 95

– 1998-2005

– 35 filmů

– 1. film 1998

– Po 1. čtyřech filmech vznikají „nedánské“ filmy

Daniel Byun – Interview

José Luis Marqués – Fuckland

– Snaha o vytvoření filmové trilogie

von Trier – „Golden heart“ – Prolomit vlny (1996) – Idioti (1998) – Tanec v temnotách (2000)

Juan Pinzás – „Gay Galician Dogma“ - Once Upon Another Time (2000; Dogme #22), Wedding Days (2002;

Dogme #30), The Outcome (2005; Dogme #31)

Otázka

- Jak byste popsali postupy Dogma 95 na konkrétních příkladech z filmů?

Americké remaky severské tvorby

- Transnacionální povaha severské tvorby
- Mezinárodní kariéry tvůrců
- Adaptace kanonické tvorby
- Žánry
- Množství remaků a práv nakoupených na skandinávské filmy

Americké remaky severské tvorby

– Hrané filmy

- *Pathfinder (Veiviseren)*; Nils Gaup 1987 & *Pathfinder*; Marcus Nispel USA, 2007.
- *Head above Water (Hodet over vannet)*; Nils Gaup; & *Head above Water*; Jim Wilson, USA, 1996.
- *Nightwatch (Nattevagten)*; Ole Bornedal, Norway, 1994. & *Nightwatch*; Ole Bornedal, USA, 1997.
- *Insomnia*; Erik Skjoldbjærg, Norway 1997. & *Insomnia*; Christopher Nolan, USA 2002.
- *The Unseen (Den osynlige)*; Joel Bergvall, Simon Sandquist, Sweden, 2002. & *The Invisible*; David S. Goye, USA, 2007. & *Based on Den osynlige*, Mats Wahl, Stockholm: Brombergs, 2000.
- *Catch that Girl (Klatretøsen)*; Hans Fabian Wullenweber, Denmark, 2004. & *Catch that Kid*; Bart Freundlich, USA, 2006.
- *Brothers (Brødre)*; Susanne Bier, Denmark, 2004. & *Brothers*; Jim Sheridan, USA, 2009.
- *Let the Right One In (Låt den rätte komma in)*; Tomas Alfredson, Sweden, 2008. & *Let Me In*; Matt Reeves, 2010. & *Based on Låt den rätte komma in*, John Ajvide Lindqvist, 2004.
- *Reykjavik-Rotterdam*; Óskar Jónasson, Iceland, 2008. & *Contraband*; Baltasar Kormákur, USA, 2012.
- *The Girl with the Dragon Tattoo (Män som hatar kvinnor)*; Niels Arden Oplev, Denmark/Sweden, 2009. & *The Girl with the Dragon Tattoo*; David Fincher, USA, 2011. & *Based on Män som hatar kvinnor*, Stieg Larsson, 2005.

– Television series

- *The Killing (Forbrydelsen)*. Danmarks Radio. Broadcast on DR1. 2007–2012. Created by Søren Svestrup. & *The Killing*. Fox Television Studios. Broadcast on AMC. 2011–2013. Developed by Veena Sud.
- *The Bridge (Bron/Broen)*. Danmarks Radio, Sveriges Television, and ZDF. Broadcast on DR and SvT. 2011–13. Created by Hans Rosenfeldt. & *The Bridge*. Shine Group. Distributed on cable FX (2013).

Americké remaky severské tvorby

- Filmová produkce = nadnárodní záležitost
 - Dánsko a Švédsko – lídři v restrukturalizaci průmyslu
- Mezinárodně orientované filmy
 - Inspirace existujícími žánry
- Produkční společnosti – Zentropa, Nordisk, Memphis...
- Remaky jako krok k dalšímu rozvoji – v návaznosti na způsob produkce
 - Adaptace Stiega Larsona

Americké remaky severské tvorby

- Přenášení kultury
- „transkulturalizace“ vs. „amerikanizace“
- Remaky obvykle označovány jako „horší“
 - Originál = „umění“
- Remaky – snižování rizika

Americké remaky severské tvorby – globalizace skandinávské krimi

- Insomnia – reflexe národních strategií
- Severská verze –
 - „zločin se vyplácí“
 - Odkaz na severské kriminálky jako exportní produkt
- Nolan
 - Přijat i divácky
 - „zločin se nevyplácí“
 - Odlišné využití světla

Americké remaky severské tvorby – globalizace skandinávské krimi

- Severský noir na televizních obrazovkách
- Adaptace Henninga Mankella – Wallander
 - 2008-2012 – Kenneth Branagh
 - Další adaptace vč. 25dílné série s Kristerem Henrikssonem
- Spojovník – společnost Yellowbird
 - Úspěch otevřel zahraniční trhy
- Televizní seriály
 - Serializace – multiplikace
- Forbrydelsen – 2007-2012
- Most – 2011-2013

Americké remaky severské tvorby – globalizace skandinávské krimi

- Muži, kteří nenávidí ženy
 - The Girl with a dragon tattoo (2011)
Změn názvu = přesunutí pozornosti
 - Narušování zažité představy o Švédsku
 - Diskriminační zobrazení žen poplatné Hollywoodu
 - Původní film byl v Evropě prodáván s tím, že se dočká remaku

271 Zápatí prezentace

Americké remaky severské tvorby

- Susanne Bier
 - Sociální otázky a nerovnosti
 - Součást dánské kultury
 - Kariéra v Hollywoodu
- Brodre (2004) & (2009)
 - Voják s PTSD
 - Nakládání se zobrazovanými institucemi a náladami

Americké remaky severské tvorby

– Hororový žánr

- Ve Skandinávii kdysi výjimka
 - Kánon – Häxan (1922) & Vampyr (1932)
 - Parodie Hollywoodu – Mrtvý sníh (2009) & Lovec trollů (2011)
- Ať vejde ten pravý (2008)
 - Adaptace románu
 - Let me in (2010)
 - Upíráská tematika – hrozba imigrace z východu a výzva západní civilizaci
 - zasazeno do doby studené války
 - Bytový komplex ve Stockholmu vs. Maloměsto v Novém Mexiku

Témata

- Pokuste se popsat rozdíly mezi skandinávskou podobou filmu a jejím protějškem.
- Jak a v čem konkrétně se liší?
- Jaké motivy různé verze upopředují?

Skandinávské kinematografie – Shrnutí

- 3 hlavní oblasti
 - Státní kontrola a podpora filmové produkce
 - Charakteristika severské filmové kultury
 - Film z hlediska obsahu i formy

Vztah státu a filmové produkce

- Propojení s pozitivními i negativními dopady
- Výjimka norský zákon z roku 1913, který je v obměnách zachován
 - Kontrola na obecní úrovni
- Míra kontroly se v jednotlivých zemích lišila
 - Finsko – politický charakter
 - Norsko – erotické motivy
 - Švédsko – násilí

Kulturní specifika

- Tvorba v opozici vůči americké
- Četné literární adaptace
 - Dvojitý účel – kvalita filmů & mezinárodní postavení
- Kulturní příbuznost ilustrují probíhající výměny
 - Peter Lykke-Seest – 10. léta 20. st. Pracoval v Dánsku, stal se dominantní osobností norského filmu a podle jeho scénářů natáčel Sjöström ve Švédsku
 - Zahrnuje nejen osobnosti ale i různé typy materiálů – knihy

Table 1 Audience ratings per country for Nordic film (1991)

	<i>Domestic film</i>	<i>Other Nordic films</i>	<i>Total</i>
Denmark	264,706	1,631	266,337
Finland	28,621	1,535	30,156
Iceland	19,092	1,734	20,826
Norway	52,500	51,150	103,650
Sweden	41,000	7,925	48,925

Table 2 Nordic film export to the Nordic countries 1985–92

	<i>Denmark</i>	<i>Finland</i>	<i>Iceland</i>	<i>Norway</i>	<i>Sweden</i>
Denmark	–	19	15	28	28
Finland	11	–	0	15	16
Iceland	1	3	–	4	1
Norway	9	5	1	–	14
Sweden	33	34	5	77	–
Total	54	61	21	124	59

Kulturní specifika

- Společné vnímání filmu jako umění a zábavy
 - Důsledek vztahu ke státu – interakce dotací a cenzury
- Nositel kultury se snahou o reflexi domácích problémů
 - Filmy natočené za války a těsně po ní
- Specifické postavy
- Odlišnosti ve struktuře produkce
 - Svensk Filmindustri (1919)
 - Norsk Film A/S
- Podobný vývoj návštěvnosti kin
 - Příklad 90. let
- Dominance amerických filmů

Filmová produkce – obsah a forma

- Zobrazení přírody
- Melancholie
- Náboženské cítění
- Odkaz na severské pohanství
 - Fäbodjántan (70. léta)

Filmová produkce – obsah a forma

- Ztotožňování severského filmu se Švédským
- Nelze najít homogenní popis severského filmu
 - Příklad venkovské tematiky
 - Švédsko nostalgie, Norsko pokrytectví, Dánsko hyggefilm
 - Vojenská fraška
- Vliv Nové vlny spojený s generační obměnou
- Vzhledem k objemu výroby místo žánrů spíš opakující se témata
- Opakovaně se navracející témata

Žánry a typy filmů – Temné lesy (2003) & Ledová smrt (2006)

Žánry a typy filmů – série

- Olsenbanden Jr. går under Vann (2003) zasazeno do 1959
- Olsenbanden Jr. På Rocker'n (2004) zasazeno do 1960
- Olsenbanden Jr. på Cirkus (2005) zasazeno do 1960
- Olsenbanden Jr. og Sølvgruvens hemmelighet (English: The Junior Olsen Gang and the Silver Mine Mystery) (2007) zasazeno do 1960
- Olsenbanden Jr. og Det sorte gull (2009)[1] zasazeno do 1961
- Olsenbanden Jr. og Mestertyvens skatt (2010) zasazeno do 1962

Žánry a typy filmů – série

- Varg Veum
- Série 12 filmů

Blockbustery

- Historická témata
- 2. sv. válka

285 Zápatí prezentace

The poster for 'Max Manus' features a man in a striped shirt and suspenders, looking towards the camera. A large red 'MAX MANUS' title is written vertically on the right side, with a red swastika crossed out by a red 'X' behind it. Above the title is a row of small portraits of the main cast members. Below the title is a list of cast and crew members. At the bottom, there is a website URL and some promotional text.

AKSEL HENNIE NICOLAI CLEVE BROCH AGNES KITTELSEN KNUT JONER CHRISTIAN RUBECK KEN DUKEN MATS ELDOEN
VICTORIA WINGE PÅL SVERRE VALHEIM HAGEN KYRRE HAUGEN SYDNÆSS OLIVER STOKOWSKI KJERSTI HOLMEN STIG HENRIK HOFF PETER NÆSS

JOHN M. JACOBSEN
PRESENTERER
"MAX MANUS"
MUSIKK
TROND BJERKNÆS
LYDDESIGN
BAARD HAUGAN INGEBRETSSEN
TORMOD RINGNES
PRODUKSJONSDESIGN
KARL JULIUSSON
KLIPPER
ANDERS REFN
FOTOGRAF
GEIR HARTLY ANDREASSEN
CO-PRODUSENTER
RUDI TEICHMANN
JONAS ALLEN
PETER BOSE
THOMAS NORDSETH-TILLER
LINEPRODUCER
JAN EIRIK LANGØEN
SUPERVISING PRODUCER
PETER BORGLI
ETTERARBEIDSPRODUSENT
MARCUS BRODERSEN
MANUSKRIFT
THOMAS NORDSETH-TILLER
PRODUSENTER
JOHN M. JACOBSEN
SVEINUNG GOLIMO
REGI
ESPEN SANDBERG
JOACHIM RØNNING

EN SAMPRODUKSJON MELLOM FILMMANERATENE AS, B&B FILM SM&B, NORSK FILM APS OG TOLBERG FILM AS MED STØTTE FRA NORSK FILMINSTITUTT, DET DANSKE FILMINSTITUTT, NORSK FILM OG TV-FOND OG EIRIMAGES | SAMARBEID MED THE CHIMNEY POT OSLO, NORSK FILM POST PRODUCTION (OSLO), STORM STUDIOS AS OG TONIC AS
DISTRIBUERT AV NORSK FILM DISTRIBUTJON AS

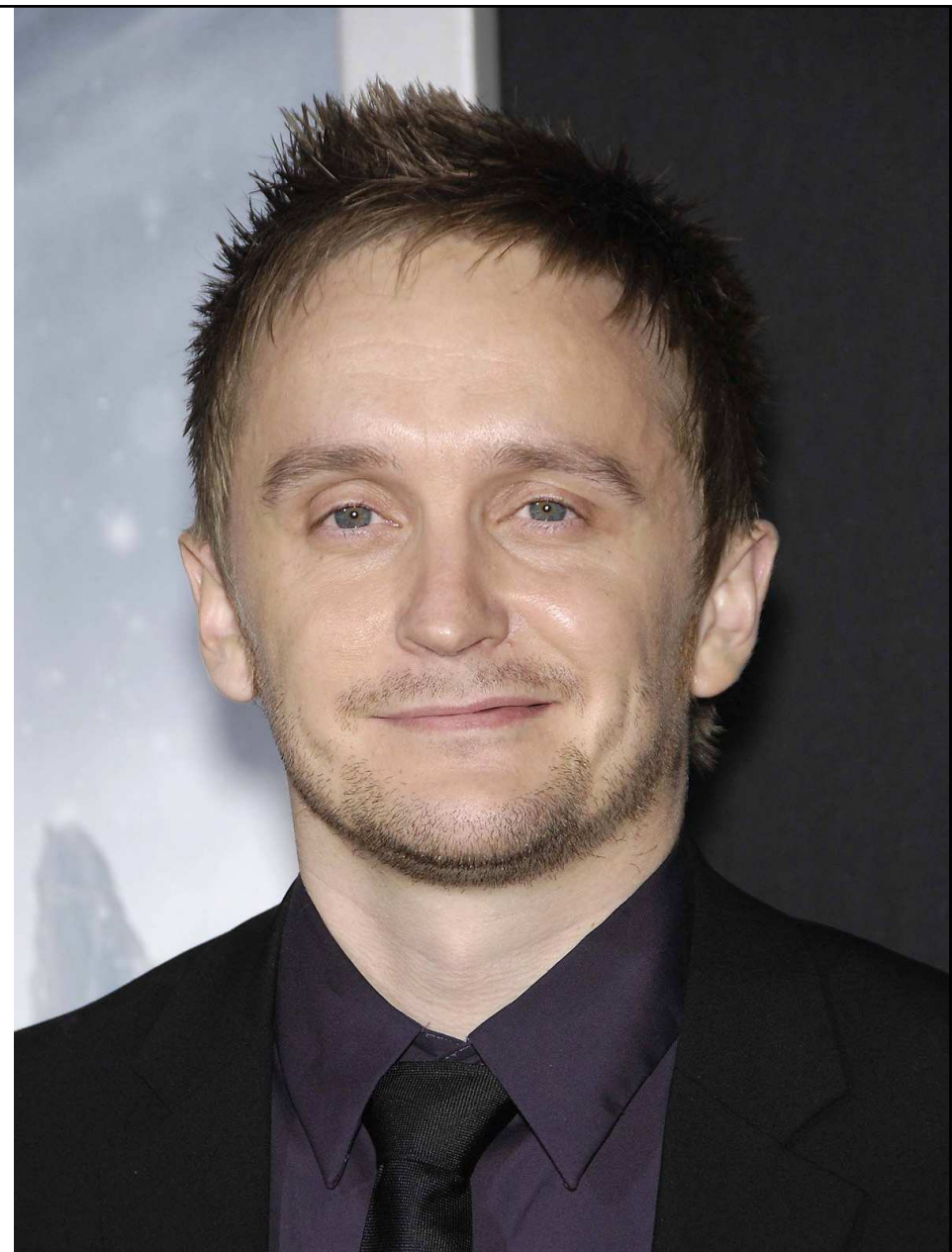
LER MER OM NORGE UNDER OKKUPASJONEN
BESØK NORGES HJEMMEFRONTMUSEUM
AKERSHUS FESTNING

www.maxmanusfilmen.no

NORSK FILMINSTITUTT
DANSK FILMINSTITUTT
EIRIMAGES
F&B
FORNBERG

Projekce – Tommy Wirkola

- Nar. 1979
- Studium filmové vědy v Lillehammeru
- Debut
 - Kill buljo (2007)
- Parodické nakládání s žánrem
 - Intertextuální odkazy

Tommy Wirkola

288 Zápatí prezentace

MUNI
ARTS

Tommy Wirkola – Mrtvý sníh (2009)

- „Skupina přátel jede na opuštěnou chatu v horách“
- Odkazy na okupaci Norska Německem
- Spojení zombie žánru a norského folkloru
 - Zombie x duch draug
- Postava Erlenda
 - Nerd, odkazy na jiná díla – Braindead (1992)

Mrtvý sníh 2: Rudý vs. mrtvý

